

Komparativna analiza primjene INTRASTAT sustava između članica EU

Pavlin, Krešimir

Undergraduate thesis / Završni rad

2019

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Zagreb, Faculty of Transport and Traffic Sciences / Sveučilište u Zagrebu, Fakultet prometnih znanosti**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:119:807422>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2025-02-02**

Repository / Repozitorij:

[Faculty of Transport and Traffic Sciences - Institutional Repository](#)

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
FAKULTET PROMETNIH ZNANOSTI

Krešimir Pavlin

**KOMPARATIVNA ANALIZA PRIMJENE INTRASTAT
SUSTAVA IZMEĐU ČLANICA EU**

ZAVRŠNI RAD

Zagreb, 2019.

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
FAKULTET PROMETNIH ZNANOSTI
ODBOR ZA ZAVRŠNI RAD

Zagreb, 3. travnja 2019.

Zavod: **Zavod za transportnu logistiku**
Predmet: **Špedicija**

ZAVRŠNI ZADATAK br. 5276

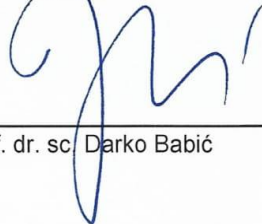
Pristupnik: **Krešimir Pavlin (0135243946)**
Studij: **Inteligentni transportni sustavi i logistika**
Smjer: **Logistika**

Zadatak: **Komparativna analiza primjene INTRASTAT sustava između članica EU**

Opis zadatka:

INTRASTAT sustav je propisan EU zakonodavstvom koje je na snazi u svim zemljama članicama EU. Međutim, praktična provedba INTRASTAT-a nije ista u svim zemljama članicama. U Hrvatskoj je nositelj INTRASTAT-a Državni zavod za statistiku, koji je zadužen za metodologiju, statističku obradu, te diseminaciju podataka, dok je Carinska uprava zadužena za prikupljanje i kontrolu podataka prikupljenih od poslovnih subjekata. Za INTRASTAT se izvještavaju sve fizičke otpreme roba iz Republike Hrvatske u druge zemlje članice EU i svi fizički primici roba iz drugih zemalja članica EU u Republiku Hrvatsku, uz neke izuzetke. Podaci za otpreme i primitke izvještavaju se zasebno. Cilj rada je analizirati primjenu i pravila INTRASTAT sustava među članicama EU, napraviti komparativnu analizu osnovnih elemenata sustava te istaknuti osnovne razlike, prednosti i nedostavke pojedinih sustava.

Mentor:

izv. prof. dr. sc. Darko Babić

Predsjednik povjerenstva za
završni ispit:

Sveučilište u Zagrebu
Fakultet prometnih znanosti

ZAVRŠNI RAD

**KOMPARATIVNA ANALIZA PRIMJENE INTRASTAT
SUSTAVA IZMEĐU ČLANICA EU
ANALYSIS OF INTRASTAT SYSTEM IN EU COUNTRIES**

Mentor: izv.prof.dr.sc. Darko Babić

Student: Krešimir Pavlin 0135243946

SAŽETAK

Intrastat sustav od 1. srpnja 2013.godine bitan je pokazatelj gospodarske uspješnosti i razvoja svake zemlje. Ulaskom Republike Hrvatske u Europsku uniju ukinute su granice odnosno granične kontrole i formalnosti pri kretanju robe između RH i drugih država članica EU.

Intrastat obrazac jest elektronički obrazac u formatu .xml, koji izvještajne jedinice mjesečno dostavljaju u sustav Intrastat. XML (.xml). Podnosi se elektroničkim putem u razdoblju između 1. i 15.-og dana u mjesecu koji slijedi nakon mjeseca za koji se Intrastat obrazac ispunjava. Samom analizom biti će prikazano kolike su vrijednosti međunarodne trgovine robom unutar i izvan EU. Svaka zemlja članice EU utvrđuje vlastite nacionalne pragove koji se zasebno primjenjuju na uvoz i izvoz unutar EU na godišnjoj osnovi. Objašnjena je primjena pojednostavljenog praga uključenja koja omogućuje trgovcima čija je godišnja vrijednost trgovine iznad ili ispod samog praga uključenja omogućuje pružanje samo ograničenog skupa podataka.. Neobavezni varijabilni prag koristi se kako bi se olakšalo davateljima statističkih informacija. Primjena ovog praga ovisi o pravilima uspostavljenima od strane države članice EU.

KLJUČNE RIJEČI: intrastat analiza, špedicija, robna razmjena, prag uključivanja

ABSTRACT

The intrastat system as of July 1, 2013. is an important indicator of the economic success and development of each country. With the accession of the Republic of Croatia to the European Union borders were abolished, border controls and formalities in the movement of goods between the Republic of Croatia and other EU Member States have been abolished.

An Intrastat form is an electronic form in .xml format, which is submitted monthly by the reporting units to the Intrastat system. It is submitted electronically between the 1st and the 15th day of the following of the month for which the Intrastat form is completed. The analysis will show the value of international trade in goods within and outside of the EU. Each country that is member of the EU sets its own national thresholds, which are applied separately to imports and exports within the EU on an annual basis. The application of a simplification threshold is explained to allow traders whose annual trade value is above the inclusion threshold or below the simplification threshold to provide only a limited set of data. An optional variable threshold is used to reduce the burden imposed on statistical information providers. The application of this threshold depends on the rules established by the EU Member State.

KEY WORDS: intrastat analysis, freight forwarding, exchange of goods, inclusion threshold

Sadržaj

1. UVOD	1
2. DEFINICIJA ŠPEDICIJE I MEĐUNARODNOG TRANSPORTA	2
2.1. Djelatnost špedicije	2
2.2. Međunarodna špedicija.....	3
2.3. Osnovna špediterski poslovi	4
2.3.1. Operativni poslovi špeditera	4
2.3.2. Tarifno konjunktorni poslovi.....	5
2.3.3. Specijalni poslovi	6
2.4. FIATA dokumenti	7
2.5. INCOTERMS.....	16
3. SPECIFIČNOST ŠPEDITERSKOG POSLOVANJA UNUTAR EU	20
3.1 Najveće svjetske logističke tvrtke u 2018.godini.....	21
3.2 Logističke tvrtke u Hrvatskoj	23
4. VAŽNOST STATISTIKA MEĐUNARODNIH ROBNIH RAZMJENA	25
4.1. Robna razmjena Republike Hrvatske s inozemstvom u 2018.	25
4.2. Glavni globalni igrači u međunarodnoj trgovini robom.....	26
5. INTRASTAT	32
5.1 Nacionalno zakonodavstvo	33
5.1.1 Samostalna prijava u sustav Intrastat – obveza za poslovne subjekte u RH	34
5.1.2 Dobrovoljna prijava u sustav Intrastat – opcija za poslovne subjekte u RH	35
5.1.3 Obvezna prijava u sustav Intrastat – obvezu utvrđuju Državni zavod za statistiku i Carinska uprava	35
5.2 Europsko zakonodavstvo	36
5.3 Intrastat obrazac	38
5.4 Razdoblje izvještavanja i rokovi za dostavu Intrastat obrasca.....	39

6. ANALIZA PRIMJENE INTRASTAT SUSTAVA IZMEĐU ČLANICA EUROPSKE UNIJE	43
6.1. Pragovi uključivanja za zemlje članice EU	43
6.2. Neobavezni varijabilni prag	44
6.3. Prag pojednostavljenja.....	45
6.4. Statistika robne razmjene između članica EU	46
6.5. Trgovina robom izvan EU-a	48
7. ZAKLJUČAK.....	50
LITERATURA.....	52
POPIS SLIKA	54
POPIS TABLICA.....	55
POPIS GRAFOVA.....	56

ABSTRACT

The intrastat system as of July 1, 2013. is an important indicator of the economic success and development of each country. With the accession of the Republic of Croatia to the European Union borders were abolished, border controls and formalities in the movement of goods between the Republic of Croatia and other EU Member States have been abolished.

An Intrastat form is an electronic form in .xml format, which is submitted monthly by the reporting units to the Intrastat system. It is submitted electronically between the 1st and the 15th day of the following of the month for which the Intrastat form is completed. The analysis will show the value of international trade in goods within and outside of the EU. Each country that is member of the EU sets its own national thresholds, which are applied separately to imports and exports within the EU on an annual basis. The application of a simplification threshold is explained to allow traders whose annual trade value is above the inclusion threshold or below the simplification threshold to provide only a limited set of data. An optional variable threshold is used to reduce the burden imposed on statistical information providers. The application of this threshold depends on the rules established by the EU Member State.

KEY WORDS: intrastat analysis, freight forwarding, exchange of goods, inclusion thresholds

1. UVOD

Intrastat je sustav za prikupljanje informacija i izradu statistika o trgovini robom između zemalja Europske unije. Trgovinska statistika važan je dio računa platne bilance države i smatra se važnim ekonomskim pokazateljem uspješnosti bilo koje zemlje. Intrastat podaci čine sastavni dio ove statistike i zato je važno da dostavljeni podaci budu visokokvalitetni. Pored toga, statistika se prosljeđuje europskim i međunarodnim tijelima kao što su Eurostat (Statistički ured Europskih zajednica), Ujedinjeni narodi i Međunarodni monetarni fond.

Materija rada izložena je u sedam poglavlja:

1. Uvod
2. Definicija špedicije i međunarodnog transporta
3. Specifičnost špediterskog poslovanja unutar EU
4. Važnost statistika međunarodnih robnih razmjena
5. Intrastat
6. Analiza primjene intrastate sustava između članica Europske unije

U drugom poglavlju, objašnjeno je općenito čime se špedicija bavi te su navedeni pojmovi i dokumenti vezani za međunarodni transport. Navedeni su i pojašnjeni poslovi koje špediter obavlja u sklopu svoje osnovne djelatnosti, takozvani glavni poslovi međunarodnih špeditera

U trećem poglavlju obračena je pozornost na špeditersko poslovanje ulaskom u Europsku uniju također navedene su jedne od najvećih svjetskih logističkih organizacija i nacionalnih raspoređenih po regijama.

U četvrtom poglavlju je riječ o statistici međunarodnih robnih razmjena, razmjena RH sa inozemstvom te vodeće zemlje robnom razmjenom u svijetu.

U petom poglavlju obješnjeno je sve bitno vezano za intrastat sustav prijave i uvijeti za pristupanje u intrastat sustav.

U šestom poglavlju provedena je analiza primjene intrastate sustava te su navedeni pragovi uključivanja za sve zemlje članice EU. Navedena je statistika razmjena robom uvoz/izvoz između članica EU te razmjena izvan EU.

2. DEFINICIJA ŠPEDICIJE I MEĐUNARODNOG TRANSPORTA

Pojam špedicija dolazi od latinske riječi „expedire“ što znači odriješiti/urediti, ali se u praktičnoj primjeni prevodi s otpremiti/otpraviti. Špedicija je definirana kao specijalizirana privredna djelatnost koja se bavi organizacijom otpreme i dopreme robe i drugim poslovima s tim u svezi, dok je špediter fizička ili pravna osoba koja obavlja poslove organizacije prijevoza robe, carinskog zastupanja prilikom uvoza odnosno izvoza robe, kao i ostale poslove s tim u svezi. [1]

Špedicija je složen dinamički sustav međusobno povezanih raznih faktora. Otprema robe u unutarnjoj razmjeni te u međunarodnoj razmjeni je složen posao. Najbitniji posao je izbor najpovoljnijeg i najjeftinijeg puta, a za taj posao je potrebno poznavati velik broj podataka o kojima će ovisiti izbor ekonomičnog puta transporta robe. U transportu robe od mjesta proizvodnje do mjesta potrošnje, tj. na putu od prodavatelja do kupca, sudjeluje čitav niz osoba koje obavljaju određene usluge, čije poslovanje je potrebno poznavati. Da bi dospjela do odredišta, robu je često potrebno prevesti kombinirano, npr. željeznicom, riječnim brodom, morem, cestom ili zrakom te u tijeku prijevoza izvršiti razne manipulacije robom. Obavljanje ovih poslova i zadataka, kao i praćenje robe za vrijeme njenog prijevoza, spada u zadatak špeditera [1]

2.1. Djelatnost špedicije

Špediter je gospodarstvenik, pravna ili fizička osoba registrirana za obavljanje poslova vanjskotrgovinskog prometa, koja isključivo i u obliku stalnog zanimanja sklapa ugovore potrebne pri organiziranju otpreme (izvoza), dopreme (uvoza) i provoza (tranzita) robe svojih nalogodavaca s pomoću vozara i obavlja druge propisane ili uobičajene specijalne (sporedne) poslove i radnje u vezi s otpremom, dopremom i provozom robe:[2]

- u svoje ime i za tuđi račun (kao komisionar)
- u tuđe ime i za tuđi račun (kao agent ili zastupnik)
- u svoje ime i za svoj račun (kao samostalni gospodarstvenik)

Smjernice za špediterske logističke operatore:

- Proširiti i produbiti špediterske aktivnosti na području raznih vrsta logistike (proizvodne, trgovinske, transportne/prometne, skladišne, menadžment, marketing logistike)
- Proširiti i produbiti znanja zaposlenika, špediterskih i logističkih eksperata (intelektualni kapital)
- Definirati poslovnu politiku i pod politike poduzeća
- Izgraditi novi odnos sa svim sudionicima logističkih lanaca
- Prodavati usluge izvan svojih sjedišta, na svjetskom tržištu
- Uključiti se u određene segmente logističkog tržišta
- Biti na izvoru informacija - IT, informacijski sustavi kompatibilni i komplementarni sa sustavima svih sudionika u logističkom lancu [2]

Aktivnosti klasične špedicije i logističke aktivnosti:

- specifične uslužne djelatnosti u proizvodnji, preradi, doradi, obradi sredstava za rad, pakiranju, signiranju, slaganju, vaganju, mjerenju tereta, 4 ukrcaj, iskrcaj, prekrcaj, osiguranje, carinjenje, kupoprodaja, distribucija, marketing, menadžment, kalkulacije

2.2. Međunarodna špedicija

Podrazumijevaju se gospodarske (privredne) usluge vanjskotrgovinskog prometa, odnosno poslovi: [2]

- Otpreme robe iz vlastite zemlje u strane zemlje (izvozna špedicija)
- Dopreme robe iz stranih zemalja u vlastitu (uvozna špedicija)
- Provoza robe između stranih preko vlastite zemlje (provozna ili tranzitna špedicija)

Vrste međunarodne špedicije prema obilježju poslovanja tvrtki: [2]

- Pomorska (lučka) – na refrakcijskim točkama dviju ili više prometnih grana (morskim i riječnim lukama, zračnim lukama)
- Kopnena (kontinentalna) – organizira prijevoz robe i obavlja ostale poslove u svezi s prijevozom robe u kopnenom prometu (željeznički prijevoz, cestovni prijevoz i unutarnja plovidba)

- Granična – locirana na graničnim prijelazima otvorenim za međunarodni promet robe i glavni dio njihovog poslovanja vezan je za obavljanje carinskih i drugih formalnosti pri ulasku robe u nacionalno carinsko područje

Kategorija međunarodnih špeditera:[2]

- Podšpediter
- Međušpediter

Podšpediter - Prijenos izvršenja špediterskog posla u cjelini

Razlozi: preopterećenost (glavnog) špeditera poslom, nepostojanje zastupne jedinice u nekom mjestu, i sl.

Međušpediter - Prijenos djelomičnog izvršenja špediterskog posla

U interkontinentalnom prijevozu treba obaviti posao tamo gdje špeditersko poduzeće nema svojih zastupnika. Zastupnik u inozemstvu je treća osoba za obavljanje tog dijela posla. Koristi se više međušpeditera (kod složenih otprema i doprema) te se nalaže dio posla za koji je najstručniji.

2.3. Osnovna špediterski poslovi

Osnovni špediterski poslovi – poslovi koje špediter redovito obavlja i koji su neophodni za funkcioniranje špediterske djelatnosti: [2]

- Operativni poslovi – strukturu operativnih poslova čini niz funkcionalnih skupina radnji, u kronološkom slijedu vezanih uz pojedine faze izvršenja dispozicije komitenta
- Tarifno – konjunktorni poslovi – sve aktivnosti koje špediter, odnosno za to specijalizirani odjel špediterskog poduzeća, poduzima radi: unaprjeđenja tržišne pozicije, pružanja stručne pomoći komitentima i pružanja stručne podrške operativnom sektoru tvrtke
- Specijalni špediterski poslovi – ove poslove špediter povremeno obavlja pri organiziranju otpreme/dopreme/provoza

2.3.1. Operativni poslovi špeditera

Operativni poslovi koje špediter obavlja kod otpreme i dopreme roba sastoje se od niza funkcionalnih skupina radnji, u kronološkom slijedu vezanih uz pojedine faze izvršenja transporta. [2]

Otprema i doprema roba iz trećih zemalja (izvan EU) uključuje i obavljanje poslova u svezi s carinjenjem robe, te se u tom slučaju radi o: poslovima izvoza, odnosno poslovima uvoza.

Kao organizator transporta, špediter angažira i treće osobe - sudionike transportnog pothvata, te koordinira njihov rad [3]:

- prijam dispozicije i pozicioniranje
- disponiranje
- zaključivanje prijevoznih kapaciteta
- ugovaranje prijevoza i ispostavljanje prijevoznih isprava
- ugovaranje prekrcaja i skladištenja
- osiguranje robe u prijevozu
- predaja robe na prijevoz i ukrcaj
- prihvatanje robe i iskrcaj
- angažiranje inspekcijskih službi
- zastupanje u carinskom postupku
- aviziranje
- poslovi uvoza, izvoza i provoza (tranzita)
- sajamski poslovi

2.3.2. Tarifno konjunktirani poslovi

Tarifno-konjunktirani poslovi obuhvaćaju sve aktivnosti koje špediter, odnosno za to specijalizirani odjel špediterskog poduzeća poduzima radi:

- unaprjeđenja tržišne pozicije
- pružanja stručne pomoći komitentima
- pružanja stručne podrške operativnom sektoru tvrtke

Tarifno-konjunktirani odjel u stručnom smislu pokriva sve elemente špediterskih poslova, a sastavljen je od komercijalista, stručnjaka za pojedine vrste prijevoza i stručnjaka za carinska pitanja. Najvažniji tarifno-konjunktirani poslovi vezani su uz sljedeće pojmove: [2]

- istraživanje tržišta
- akvizicija
- reklamacije

- refrakcije, stimulacije i agencijske provizije
- instradacija
- stručni savjeti i informacije
- ugovori i ponude za obavljanje špediterske usluge

2.3.3. Specijalni poslovi

Specijalni špediterski poslovi su oni koje špediter povremeno obavlja pri organiziranju otpreme/dopreme/provoza:[2]

- kontrola kakvoće i količine robe [4]

Kontrola kakvoće provodi se temeljem ugovora o provođenju kontrole između zainteresiranih stranaka i kontrole organizacije, pa se zato takav postupak naziva ugovornom kontrolom kakvoće. Uz ugovornu kontrolu kakvoće postoji i neugovorena kontrola, koju propisuje država radi zaštite svojih proizvođača i kupaca. Na temelju izvršene kontrole, kontrolna organizacija izdaje certifikat o kakvoći robe. Kontrola količine robe provodi se različitim postupcima, kao što su brojanje, vaganje, mjerenje i dr., a u pravilu se uvijek uzimaju kao relativni podaci o količini robe oni podaci što ih je u prijevoznu ispravu upisao prijevoznik.

- uzimanje uzoraka [4]

Postupku uzimanja uzoraka na početnim ili završnim točkama putovanja moraju biti nazočni: osoba koja je ovlaštena za uzimanje uzoraka, predstavnik prijevoznika i carinik. O provedbi postupka uzimanja uzoraka vodi se zapisnik koji potpisuju navedene tri osobe, uzorci se pakiraju, pečate i otpremaju na mjesto gdje će se utvrđivati kakvoća robe.

- praćenje transporta[4]

Na zahtjev komitenta može se organizirati praćenje transporta. To se provodi za visokovrijedne terete, specijalne (vangabaritne) terete, opasne terete i pri prijevozu živih životinja ako prijevoz traje dulje od osam sati.

- Doleđivanje [4]

Doleđuje se lakopokvarljiva roba koja se prevozi interfrigo vagonima željeznicom. Postupak doleđivanja može se prevoditi samo u željezničkim postajama koje imaju specijalne uređaje za doleđivanje i carinsku ispostavu. Postupku doleđivanja uz osobu koja provodi, obvezno je nazočan carinski radnik, a može biti nazočan i predstavnik špeditera ili druga zainteresirana stranka.

- izdavanje garantnih pisama [4]

Špediter izdaje garantna pisma u dva slučaja:

1. U pomorskom prijevozu ako postoje primjedbe na teret, a nemaju bitnog utjecaja na kakvoću i količinu robe, špediter može izdati garantno pismo temeljem kojeg će se ishoditi čista teretnica.

2. Garantno pismo izdaje se i u slučajevima kada roba stigne na određite prije dokumentacije tj. originalnih prijevoznih isprava, da bi se mogla obaviti primopredaja između prijevoznika i primatelja kako ne bi nastajali novi troškovi i gubici za komitenta.

- zastupanje u slučaju havarije [4]

Zasebna havarija je svako oštećenje ili gubitak (djelomični ili potpun) koji se dogodio brodu ili teretu nastupom događanja, koji je imao štetan utjecaj na brod ili teret. Štetu snosi onaj čija je stvar nastupom događaja oštećena. Generalna odnosno zajednička havarija je šteta ili trošak koji je zapovjednik broda razumno i namjerno nanio brodu ili ukrcanom teretu u cilju spašavanja broda i tereta od istodobne i ozbiljne zajedničke opasnosti. Tako učinjene štete i troškove nadoknađuju zajednički svi sudionici, srazmjerno koristi koju su od toga imali.

- naplata robe[4]

Naplata robe naziva se još i naplata pouzećem. To je realizacija posla kod otpošiljanja malih pošiljaka pri čemu špediter ima zadaću otpremiti pošiljku do primatelja i prilikom primopredaje naplatiti vrijednost robe. Špediteri to najčešće realiziraju preko svojih korespondenata (podšpeditera i međušpediter) u inozemstvu

- leasing poslovi [4]

Pod leasingom prijevoznih sredstava i kontejnera podrazumijeva se sklapanje ugovora o najmu, tj. o uporabi tih sredstava uz plaćanje naknade za leasing (najamnine), koja se sastoji od troškova leasing, amortizacije prijevoznog sredstva i dobiti leasing kompanija. Danas se u svijetu preko 60 posto svih transportnih sredstava i kontejnera nalazi u vlasništvu leasing kompanija

2.4. FIATA dokumenti

FIATA (franc. „Federation Internationale des Associations de Transitaires et Assimiles“) je Međunarodni savez špediterskih udruženja, kojeg su 31.05.1926. u Beču osnovali međunarodni špediteri koja danas obuhvaća 40 000 špediterskih i logističkih poduzeća, te zapošljava oko 10 milijuna špeditersko-logističkih stručnjaka u 150 država sa sjedištem u Zurichu. [5]

Uloga organizacije je da unapređuje špeditersku djelatnost u svijetu, te da sudjeluje u radu drugih međunarodnih konvencija i dokumenata koji mogu utjecati na prijevoz robe i pružanje špediterskih usluga koje je najuočljivije kroz dokumente i obrasce koje je donijela sa svrhom pojednostavljivanja rukovanja robom za vrijeme prijevoznog procesa i izvršenja dopreme robe do krajnjeg odredišta. [5]

The image shows a green FIATA FCR (Forwarders Certificate of Receipt) form. At the top right, it reads "FIATA FCR" and "Forwarders Certificate of Receipt ORIGINAL". There are fields for "No." and "City/Country". Below this is a large "specimen" watermark. The form is divided into sections: "Suppliers or Forwarders Principals", "Consignee", and a table with columns for "Marks and numbers", "Number and kind of packages", "Description of goods", "Gross weight", and "Measurement". At the bottom, there are sections for "Remarks", "Instructions as to freight and charges", and a signature area with "Place and date of issue" and "Stamp an signature". A small "B" is at the bottom center.

Slika 1: Neopoziva špediterska potvrda
Izvor: <https://www.prometna-zona.com/fiata/>

FCR (engl. "Forwarders Certificate of Receipt") – špediterska potvrda – neopoziva špediterska potvrda kojom špediter potvrđuje da je određenog dana u određenom mjestu primio robu u naizgled ispravnom stanju radi daljnje otpreme

Suppliers or Forwarders Principals		 FIATA FCT Forwarders Certificate of Transport ORIGINAL Forw. Ref. _____		
Consigned to order of _____		No. _____		
Notify address _____				
Conveyance _____	from / via _____			
Destination _____				
Marks and numbers _____	Number and kind of packages _____	Description of goods _____	Gross weight _____	Measurement _____

specimen

according to the declaration of the consignor

The goods and instructions are accepted and dealt with subject to the General Conditions printed overleaf.

Acceptance of this document or the invocation of rights arising therefrom acknowledges the validity of the following conditions, regulations and exceptions also of the trading conditions printed overleaf, except where the latter conflict with conditions 1-6 below.

- The undersigned are authorized to enter into contracts with carriers and others involved in the execution of the transport subject to the latter's usual terms and conditions.
- The undersigned do not act as Carriers but as Forwarders, in consequence they are only responsible for the careful selection of third parties, instructed by them, subject to the conditions of Clause 3 hereunder.
- The undersigned are responsible for delivery of the goods to the holder of this document through the intermediary of a delivery agent of their choice. They are not responsible for acts or omissions of Carriers involved in the execution of the transport or of other third parties. The undersigned Forwarders will, on request, assign their rights and claims against Carriers and other parties.
- Insurance of the goods will only be effected upon express instructions in writing.
- Unforeseen and/or unforeseeable circumstances entitle the undersigned to arrange for deviation from the envisaged route and/or method of transport.
- Unforeseen and/or unforeseeable disturbances and charges are for the account of the goods.

Insurance through the intermediary of the undersigned Forwarders

Not covered

Covered according to the attached Insurance Policy / Certificate

A. disputes shall be governed by the law and within the exclusive jurisdiction of the courts at the place of issue

For delivery of the goods please apply to: _____

Freight and charges prepaid to: _____

We, the Undersigned Forwarders in accordance with the instructions of our Principals, have taken charge of the abovementioned goods in good external condition at: _____ for dispatch and delivery as stated above or order against surrender of this document properly endorsed.

In witness thereof the Undersigned Forwarders have signed originals of this FCT document, all of this tenor and date. When one of these has been accomplished, the others will lose their validity. _____

Place and date of issue: _____

Stamp and signature: _____

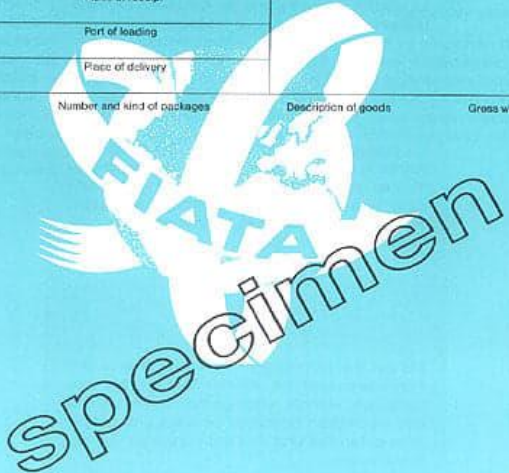
Issued authorized by FIATA, COPPRIGART HAAS / Zürich - Switzerland 5/96

12

In case for account of goods, lost or not lost.

Slika 2: špediterska transportna potvrda
Izvor: <https://www.prometna-zona.com/fiata/>

FCT (engl. “Forwarders Certificate of Transport”) – špediterska transportna potvrda – isprava kojom špediter potvrđuje da je određenog dana u određenom mjestu, u točno određenom prijevoznom sredstvu u dobrom vanjskom stanju primio robu radi daljnje otpreme.

Consignor		 FBL <input type="text"/> NEGOTIABLE FIATA MULTIMODAL TRANSPORT BILL OF LADING <small>issued subject to UNCTAD/ICC Rules for Multimodal Transport Documents (CC Publication 481)</small> 		
Consigned to order of				
Notify address				
Place of receipt				
Ocean vessel	Port of loading			
Port of discharge	Place of delivery			
Marks and numbers	Number and kind of packages	Description of goods	Gross weight	Measurement
				
according to the declaration of the consignor				
Declaration of interest of the consignor in timely delivery (Clause 6.2.)		Declared value for ad valorem rate according to the declaration of the consignor (Clauses 7 and 8).		
<input type="text"/>		<input type="text"/>		
The goods and instructions are accepted and dealt with subject to the Standard Conditions printed overleaf.				
Taken in charge in apparent good order and condition, unless otherwise noted herein, at the place of receipt for transport and delivery as mentioned above. One of these Multimodal Transport Bills of Lading must be surrendered duly endorsed in exchange for the goods, in witness whereof the original Multimodal Transport Bills of Lading all of this tenor and date have been signed in the number stated below, one of which being accomplished the other(s) to be void.				
Freight amount	Freight payable at	Place and date of issue		
Cargo insurance through the undersigned: ☐ not covered ☐ Covered according to attached Policy	Number of Original FBL's	Stamp and signature		
For delivery of goods please apply to:				
20				

Form authorized by FIATA. Copyright reserved. © FIATA, Zurich, Switzerland. 6/92

Slika 3: teretnica za intermodalni prijevoz
Izvor: <https://www.prometna-zona.com/fiata/>

FBL (engl. "Intermodal Transport Bill of Lading") – teretnica za intermodalni prijevoz – služi u intermodalnom prijevozu sa ciljem izbjegavanja uspostavljanja više prijevoznih isprava, bez obzira na broj korištenih prijevoznih sredstava različitih prometnih grana

Consignor		 FWB No. 0000000 YU NON-NEGOTIABLE FIATA MULTIMODAL TRANSPORT WAYBILL <small>Issued subject to UNCTAD / ICC Rules for Multimodal Transport Documents (ICC Publication 491)</small>			
Consigned to:					
Notify address:					
	Place of receipt				
Vehicle	Port of loading				
Port of discharge	Place of delivery				
Mark and numbers	Number and kind of packages	Description of goods	Gross weight	Measurement	
					
according to the declaration of the consignee					
Declaration of intent of the consignee in empty delivery (Clause 7.2) ☐ YES ☐ Final delivery date if agreed		Transfer of right of control to consignee (Clause 4) ☐ YES	Declared value for all claims rate according to the declaration of the consignee (Clauses 8. and 9.) <input type="text"/>		
The goods and instructions are accepted and dealt with subject to the Standard Conditions printed overleaf. Taken in charge in apparent good order and condition, unless otherwise noted herein, at the place of receipt for transport and delivery to the consignee as mentioned above.					
Freight amount ☐ Cargo insurance through the undersigned ☐ not covered ☐ Covered according to attached Policy		Freight payable at ☐ For delivery of goods please apply to:	Place and date of issue Stamp and signature		

Slika 4: teretni list za multimodalni prijevoz
 Izvor: <https://www.prometna-zona.com/fiata/>

FWB (engl. “Non-negotiable FIATA Multimodal Transport Waybill) – teretni list za multimodalni prijevoz – neutrživi teretni list za multimodalni transport, koji je po sadržaju i namjeni veoma sličan FBL teretnici

Supplier		 FWR FIATA WAREHOUSE RECEIPT No. _____ ORIGINAL	
Depositor			
Warehouse Keeper		Warehouse	
Identification of means of transport		Insurance ☐ Covered ☐ not covered ☐ Against fire ☐ Against burglary/theft ☐ Other risks covered (specify) Insurance amount	
Marks and numbers	Number and kind of packages	Description of goods	Gross weight
Received in apparent good order and condition		Gross weight	
Description of merchandise (contents):		☐ Stated by Depositor	☐ Stated by Depositor
		☐ Controlled by warehouse keeper	☐ Controlled by warehouse keeper
<small> Warehousing is subject to standard business conditions, vide reverse. As warehouse keepers we are liable to deliver the stored merchandise against presentation of this document only, and in case of cession of rights exclusively to the holder of this document being legitimated by an unnotarized chain of transfers as outlined overleaf. We acknowledge that we can only lodge a complaint with the legitimated holder of this document if and when this refers to the validity of issue of said document and/or results therefrom. Our legal lien or right of retention will not be affected by this clause. In case of partial deliveries, warehouse receipt must be submitted for entering outgoing stock. </small>			
		Place and date of issue	
		Stamp and signature	

Text authorized by FIATA. COPYRIGHT FIATA / Zurich - Switzerland 2.02

16

Slika 5: špediterska skladišna potvrda
 Izvor: <https://www.prometna-zona.com/fiata/>

FWR (engl. “FIATA Warehouse Receipt”) – špediterska skladišna potvrda – prenosiva isprava (osim ako je na njoj naznačeno da je neprenosiva) kojom se potvrđuje da je određenog dana, u određenom mjestu, u određenom skladištu roba uskladištena u prividno ispravnom stanju

 FIATA SDT No. Quantity SHIPPERS DECLARATION FOR THE TRANSPORT OF DANGEROUS GOODS (approved by FIATA)	
Shipper (Name & Address) / Chargeur (Nom & Adresse)	
Consignee (Name & Address) / Destinataire (Nom & Adresse)	
Forwarder / Transitaire	
Ref. no.	
<p>In accordance with the European Agreement concerning the international carriage of Dangerous Goods by Road (ADR) with Annexes A+B of 29.9.1987, or the International Regulations concerning the Carriage of Dangerous Goods by Rail (RID) as Annex I of the International Convention concerning the Carriage of Goods by Rail (CIM) of 1.7.1977, or in accordance with Chapter VII – Carriage of Dangerous Goods – of the International Convention for the Safety of Life at Sea, 1979 (or 1974) supplemented by the provisions of the IBCO International Maritime Dangerous Goods (IMDG) Code, 1965 as amended, or national official regulations when applicable giving the precise listing of relevant ADR/RID Class, and/or IMDG/IMCO Class, and/or Marginal Reference No., the undersigned, as principal of the forwarder renounces to file together with the order of shipment of Dangerous Goods the following information:</p> <p>Conformément à l'Accord européen relatif au transport international des marchandises dangereuses par route (ADR) et ses Annexes A+B de 29.9.1987 ou au Règlement international concernant le transport des marchandises dangereuses par chemin de fer (RID) et à l'Annexe I de la Convention internationale concernant le transport des marchandises par chemin de fer (CIM) du 1.7.1977, ou conformément au Chapitre VII – Transport de marchandises dangereuses – de la Convention internationale pour la sécurité des vies en mer, 1979 (ou 1974) complétée par les dispositions du Code maritime international des marchandises dangereuses (IMDG) 1965, amendé, de l'OMI ou aux réglementations nationales officielles d'application devant la liste précise des classifications ADR/RID et/ou IMDG/IMC applicables, et/ou le No. de référence marginal, le soussigné, contractant du transitaire, lui remet en même temps que l'ordre d'expédition de marchandises dangereuses les renseignements suivants:</p>	
Marks & Numbers, Number & Kind of Packages; Correct Technical Name of Substances, indicate ADR/RID Class, IMDG/IMCO Class, UN-No., Flashpoint (if "C"), Marquages et Numéros, Nombre et Nature des colis, dénomination technique appropriée des substances indiquer la Classe ADR/RID, Classe IMDG/IMCO, et d'autre UN, Point d'éclair (si "C").	Gross Weight (kg) / Poids brut (kg) Net quantity (when required) / Quantité nette (si y a lieu)
	
Characteristics: Special information is required for (a) dangerous goods in limited quantities, and (b) radioactive substances (class 7), in certain circumstances, (c) a wharfing certificate, or (d) a Container/Trailer packing certificate is required.	Caractéristiques: Des renseignements supplémentaires sont nécessaires pour (a) des marchandises dangereuses en quantités limitées et (b) les substances radioactives (classe 7). Dans certains cas, (c) un certificat d'embarquement ou (d) un certificat d'emballage pour conteneur/transporteur est requis.
ADR/RID and/or IMDG/IMCO Declaration The undersigned declares that goods to be shipped are authorized for transport by road according to ADR or by rail according to RID and/or transport by sea and that their nature, conditions, packing and labelling are in accordance with ADR/RID and/or IMDG/IMCO prescriptions. If several dangerous substances are packed together in a collective package or in a single container it is furthermore declared that the mixed packing is not prohibited (ADR/RID). Instructions in case of accidents ☐ are joined ☐ will be given The packages ☐ have been labeled ☐ are not labeled	Déclaration ADR/RID et/ou IMDG/OMI Le soussigné déclare que les marchandises à expédier sont admises au transport par route suivant l'ADR ou par fer suivant le RID et/ou par mer et que les conditions de leur nature, leur emballage et leur étiquetage sont en concordance avec les prescriptions de l'ADR/RID et/ou l'IMDG/OMI. Si plusieurs marchandises dangereuses sont emballées ensemble dans un colis collectif, ou dans un même conteneur, il est déclaré également que cela n'est pas prohibé (ADR/RID). Des consignes en prévision d'accidents ☐ sont jointes ☐ seront avisées Les colis ☐ ont été étiquetés ☐ n'ont pas été étiquetés
Special remarks Remarques particulières	Place and date of issue Lieu et date d'émission
26 Shipper's signature and stamp Signé et signature du chargeur	

Form authorized by FIATA. Copyright FIATA, Zurich - Switzerland 5 97

Slika 6: potvrda pošiljatelja o prijevozu opasne robe
 Izvor: <https://www.prometna-zona.com/fiata/>

SDT (engl. “Shippers Declaration for the Transport of Dangerous Goods”) – potvrda pošiljatelja o prijevozu opasne robe – obrazac kojim pošiljatelj, kao nalogodavatelj špediteru, izjavljuje da je roba, koju špediter treba otpremiti, dopremiti ili tranzitirati, odgovara zahtjevima prijevoza opasnih stvari prema važećim međunarodnim pravnim aktima

Name and address of certifying shipper		 FIATA SIC Shippers Intermodal Weight Certification No. 0000000 YU	
Marks and numbers		Number and kind of packages	Gross weight*
Description of goods			
			
Container or trailer number (if applicable)			
* packaging material (including sec. pallets and dunnage, if not included above)			
Actual gross cargo weight			
The undersigned shipper herewith certifies that the gross weight of the goods listed herein is true and correct and includes all applicable packaging material, pallets and dunnage. (For shipments to or from the USA see notes overleaf)			
Place and date of certification		Stamp and signature of certifying shipper	

Slika 7: potvrda pošiljatelja o težini tereta u intermodalnom prijevozu

Izvor: <https://www.prometna-zona.com/fiata/>

SIC (engl. “Shippers Intermodal Weight Certification) – potvrda pošiljatelja o težini tereta u intermodalnom prijevozu – izdaje se kao dokaz o bruto težini tereta u kontejnerima ili poluprikolicama, ako je njihova bruto težina veća 29.000 funti ili 13.154 kg

FIATA FORWARDING INSTRUCTIONS FFI

3336 Consignor 1		approved by FIATA 1492 Consignor's reference No. 2	
3132 Consignee 3		3170 Freight Forwarder 4	
3180 Notify party 5		3238 Country of origin 6	Documentary credit 7
Goods ready for shipment Place _____ Date _____ 8		4490 Conditions of sale 9	
8096 Mode of transport ☐ Air ☐ Road ☐ Rail ☐ Sea 10		Transport insurance: 11 Covered by us _____ Covered by consignee _____ To be covered by you _____	
3258 Place of destination		4312 Insurance conditions 6345 Currency and 5611 value insured	
1102 Marks & numbers 12	7224 Number & 7064 type of pkgs. 13	7002 Description of goods 13	7357 Commodity code 15 5232 Gross weight 15 5322 C/bt 16
			6048 Net net weight Value
The goods and instructions are accepted and shipped with subject to the Trading Conditions printed overleaf.			
4070 Handling instructions (dangerous goods etc.) 17		Dimensions/Measurement and weight of each package	
1240 Document enclosed:		1180 Document required: 18	4652 Terms of delivery 19
		Orig. Copy	3410 Place and 2005 date of issue 20
			4426 Authentication 21

Form authorized by FIATA, COPYRIGHT FIATA / Zürich - Switzerland 46F1

Slika 8: špediterske upute

Izvor: <https://www.prometna-zona.com/fiata/>

FFI (engl. "FIATA Forwarding Instructions") – špediterske upute – obrazac s 21 rubrikom u koji špediterov nalogodavac upisuje sve bitne upute i instrukcije koje su špediteru potrebne za kvalitetno obavljanje konkretnog posla.

2.5. INCOTERMS

INCOTERMS, eng. International Commercial Terms su međunarodna pravila za tumačenje trgovinskih termina (eng. International rules for the interpretation of trade terms) koja uređuju pravno-ekonomske odnose između kupaca i prodavatelja u međunarodnoj trgovini glede prijenosa rizika i troškova pri isporuci robe s jedne na drugu ugovornu stranu. Cilj INCOTERMS-a je osigurati jedinstveno tumačenje termina koji se pojavljuju pri prodaji robe a kojima se regulira prijelaz rizika i troškova između kupca i prodavatelja. [6]

INCOTERMS predstavlja: [6]

- Dio ugovora o kupoprodaji
- Izvor autonomnog trgovačkog prava
- Uređuju odnos isključivo između prodavatelja i kupca, osobito:
 - Mjesto predaje robe na raspolaganje kupcu
 - Carinske formalnosti
 - Osiguranje robe
 - Pribavljanje prijevoznog sredstva i organiziranje prijevoza
 - Pribavljanje isprava
 - Pakiranje robe

INCOTERMS obuhvaća: [6]

- Obveze vezane za predaju robe (u skladištu - prvom prijevozniku - na odredištu itd.)
- Obveze vezane za obavljanje carinskih formalnosti
- Obveze vezane za osiguranje robe u prijevozu
- Obveze vezane za pribavljanje prijevoznog sredstva
- Obveze vezane za pribavljanje posebnih isprava koje prate robu (uvjerenje o porijeklu proizvoda, fitosanitarni certifikati, certifikati o obavljenoj kontroli robe)
- Obveze vezane uz pakiranje robe
- Podjela troškova između prodavatelja i kupca i sl.

INCOTERMS 2010 se dijele na 4 skupine: [6]

- “E” skupina – prodavatelj isporučuje robu na mjestu koje on imenuje ili stavlja robu na raspolaganje kupcu u svojim prostorijama
- “F” skupina – prodavatelj isporučuje robu na mjestu koje odredi kupac

- “C” skupina – Prodavatelj je odgovoran za sve troškove ali ne i rizike , oštećenja ili dodatne troškove nastale nakon isporuke povezane s isporukom robe na imenovano mjesto u zemlji destinacije
- “D” skupina – Prodavatelj je odgovoran za sve troškove i rizike povezane s isporukom robe na imenovano mjesto u zemlji destinacije

Prva (E) skupina – EXW [6]

U prvoj skupni nalazi se samo jedna klauzula – EXW

EXW – “ex works” (iz tvornice, “franko” tvornica)

- Prodavatelj se oslobađa svoje obveze da isporuči robu onog trenutka kada stavi robu na raspolaganje kupcu u svojim prostorijama (tzv. izdvajanje stvari)
- Ne postoji obveza osiguranja robe
- Trošak i rizik ukrcaja snosi kupac
- Kupac sam pribavlja prijevozno sredstvo
- Ne postoji obveza ukrcaja i obavljanja izvoznog carinjenja

Druga (F) skupina - FCA, FAS, FOB [6]

FCA – (franco carrier - franko prijevoznik uz imenovano mjesto)

- Prodavatelj se oslobađa svoje obveze kada robu isporuči na mjestu koje je imenovao kupac
- Prijevoznika određuje kupac
- Prodavatelj obavlja izvozno carinjenje
- Ako se isporuka zbiva u prostorijama prodavatelja on odgovara za rizik oštećenja tijekom utovara (nadogradnja klauzule EXW)
- Ako se isporuka zbiva na nekom drugom mjestu prodavatelj ne snosi rizik utovara
- Ne postoji obveza osiguranja robe od strane prodavatelja

FAS - (free alongside ship – slobodno uz bok broda) uz imenovanje luke ukrcaja

- Primjenjuje se samo u slučaju kada se radi o pomorskom prijevozu
- Prodavatelj se oslobađa svoje obveze kada isporuči robu uz bok broad
- Prodavatelj nema obvezu osigurati robu
- Kupac snosi sve rizike i troškove od postavljanja robe uz bok broad
- Prodavatelj mora obaviti izvozno carinjenje (novo – 2000) pribaviti sve dozvole i isprave o svom trošku

FOB – free on board (franko brod) uz imenovanu luku ukrcanja/otpreme

- Prodavatelj se oslobađa obveze kada isporuči robu, a to znači kada roba bude ukrcana na brod u luci ukrcanja
- Trošak ravnjanja tereta na palubi broda je na kupcu
- Prodavatelj obavlja izvozno carinjenje
- Ako brodski teret padne prije nego što je prešao brodsku oplatu rizik je na prodavatelju
- Svi troškovi i rizik od tog momenta prelaze na kupca
- Zamišljena linija brodske oplata (Incoterms 2000)

Treća (C) skupina CFR, CIF, CPT, CIP [6]

CFR – cost and freight – troškovi i vozarina uz imenovanje luke odredišta

- Rizik prelazi u trenutku ukrcanja robe u polaznoj luci kao i kod FOBa
- Troškove i vozarinu prodavatelj snosi do odredišne luke
- Prodavatelj obavlja izvozno carinjenje robe
- Prodavatelj ne osigurava robu

CIF – cost, insurance, freight – trošak osiguranje i vozarina uz naznaku mjesta/luke odredišta

- Rizik na robu prelazi u trenutku ukrcanja (isto kao kod FOB-a)
- Prijevoz do luke ukrcanja – također prodavatelj
- Troškovi prijevoza do luke ukrcanja – također prodavatelj (Incoterms 2000)
- Izvozno carinjenje – također prodavatelj
- Vozarina do mjesta opredjeljenja
- Prodavatelj sklapa ugovor i sa osigurateljem s minimalnim pokrićem rizika
- Često se ugovara kod dokumentarnog akreditiva

CPT - Carriage paid to – vozarina plaćena do

- Kao klauzula CFR samo uobičajena za nepomorske grane prijevoza
- Izvozno carinjenje na prodavatelju
- Nema obveze osiguranja od strane prodavatelja
- Rizik u trenutku ukrcanja u to prijevozno sredstvo (kamion, avion)

CIP – carriage, insurance paid to – vozarina i osiguranje plaćeni do uz naznaku mjesta odredišta

- Obveze su iste kao i kod CPT, samo je još pridodana obveza osiguranja robe od minimalnih rizika

- Često se ugovara kod dokumentarnog akreditiva

Četvrta (D) skupina DAT, DAP, DDP [6]

DAT - delivered at terminal (isporučeno na terminalu)

- Prodavatelj snosi trošak prijevoza do naznačenog terminala u luci odredišta
- Prodavatelj mora iskrcati robu i isporučiti je stavljanjem na raspolaganje kupcu u imenovanom terminalu u dogovoreno vrijeme
- Rizik i trošak na prodavatelju do isporuke robe

DAP – delivered at place (isporučeno na mjestu)

- Prodavatelj stavlja robu na raspolaganje kupcu na dolaznom prijevoznom sredstvu pripremljeno za iskrcaj na odredištu
- Prodavatelj snosi trošak i rizik dok roba nije isporučena

DDP – delivered duty paid (isporučeno ocarinjeno uz naznaku mjesta odredišta)

- Sve troškove i rizike snosi prodavatelj
- Roba je uvezno ocarinjena
- Neistovarena na prijevoznom sredstvu na imenovanom mjestu odredišta

3. SPECIFIČNOST ŠPEDITERSKOG POSLOVANJA UNUTAR EU

Ulaskom u Europsku uniju mnoge kompanije očekuju bolje poslovne uvjete, rast poslovanja, jednom riječju prosperitet. Iako je Unija u teškim trenucima, a državama članicama hara najveća kriza od prve polovice prošloga stoljeća, mnogi hrvatski poduzetnici nadaju se što bržem ulasku jer im je to u ovim trenucima posljednja slamka spasa. No ne priželjkuju svi skori ulazak u Europsku uniju. Naime, kada je Hrvatska postala punopravna članica elitnoga kluba Staroga kontinenta, većina međunarodnih otpremnika u Hrvatskoj, poznatih kao špeditera, ostalo je bez posla. Granice sa članicama EU prestaju postojati, Hrvatskim ulaskom u novu teritorijalnu cjelinu i carinski režim, potreba za većinom usluga koje pružaju špediteri više nije potrebna. [7]

Ulaskom Republike Hrvatske u Europsku uniju izvjesno je zatvaranje carinskih ispostava/odjeljaka koji se sada nalaze na graničnim prijelazima između Republike Hrvatske i Republike Slovenije, odnosno Republike Hrvatske i Republike Mađarske. Time prestaje potreba za poslovima carinskog otpremnika (carinskog zastupnika) na graničnim prijelazima. [7]

Glavni vanjskotrgovinski partneri iz Italije, u kojoj su domaće kompanije prema šestomjesečnim podacima HGK-a izvezli su 5,49 milijardi kuna, a uvezli 8,41 milijardu, i Njemačke u koju je uvezeno 3,31 milijardu, a izvezeno 6,68 milijardi, granice s tim državama više ne postoje, a potreba za špediterima postaje sve manja nadalje treba očekivati da će tvrtke ostati bez poslova carinskog zastupanja koje sada obavljaju na navedenim graničnim prijelazima, ali i dijela poslova koje sada obavljaju u ‘unutrašnjosti’, a vezana su za robu koja se izvozi u Uniju ili uvozi iz nje. [7]

3.1 Najveće svjetske logističke tvrtke u 2018. godini

1. UPS (United Parcel Service) je američka tvrtka za isporuku multinacionalnih paketa i pružatelj rješenja za upravljanje lancem opskrbe. Usluge uključuju i teretnu aviokompaniju, prijevoz tereta temeljen na teretima i maloprodajne centre za pakiranje i otpremu. UPS zapošljava otprilike 444.000 djelatnika s oko 240.000 vozača s međunarodnim robnim operacijama koje se isporučuju u više od 220 zemalja. Njen glavni direktor je David P. Abney, a vrijednost marke je 22 milijarde dolara.
2. FedEx Corporation je američka multinacionalna tvrtka za dostavu kurirskih usluga sa sjedištem u Memphisu, Tennessee. FedEx nudi kompletan paket mrežnih usluga za pripremu pošiljaka, praćenje paketa, cijene pošiljaka i alate za međunarodne pošiljatelje i mala poduzeća. Naziv FedEx zapravo je kratica naziva izvornog zračnog odjela tvrtke, Federal Express. Vrijednost robne marke, prema Brand Finance, je 18,1 milijarda dolara. Generalni direktor je Frederick W. Smith.
3. Japan Railways Group poznatija je kao JR grupa i sastoji se od sedam profitnih društava koja su 1987. preuzela većinu imovine i poslovanja državnih državnih japanskih željeznica. Grupa JR ima ukupna dužina rute oko 12.500 milja, od čega je oko polovica elektrificirana. Smatra se da trenutna vrijednost marke iznosi 11,1 milijardu dolara. [8]
4. DHL je jedna od najprepoznatljivijih logističkih marki širom svijeta, specijalizirana za međunarodnu dostavu, kurirske usluge, cestovni i željeznički prijevoz, zračni i oceanski teret, međunarodne usluge paketa i brze pošte te logistiku ugovora. Osnovana u SAD-u 1969. godine, tvrtka je postala globalna do kraja 70-ih, a smatra se da se njezina trenutna vrijednost kreće oko 10,7 milijardi dolara.
5. Union Pacific je teretna željeznička pruga koja upravlja s 8.500 lokomotiva koje se sastoje od 43 različita modela, a djeluju na više od 32.100 putnih milja. Njegov je sustav drugi po veličini u SAD-u. Tvrtka je započela davne 1862. godine kada se zvala Union Pacific Rail Road, a njen trenutni direktor je Lance M. Fritz. Smatra se da vrijednost marke tvrtke iznosi 7,8 milijardi dolara.

6. McLane Company jedna je od najvećih vođa usluga opskrbnog lanca koja nudi rješenja o trgovini i prehrambenim proizvodima za robne kuće, drogerije i još mnogo toga u SAD-u. Ima jednu od najvećih privatnih flota u Americi, a isporučuje oko 50 000 proizvoda na 110 000 lokacija i zapošljava oko 20 000 zaposlenika. Predsjednik i izvršni direktor McLanea od 1995. godine je W. Grady Rosier, a vrijednost njegove marke trenutno je 4,8 milijardi dolara.
7. Poste Italiane talijanski je pružatelj poštanskih usluga. Izvan svojih standardnih poštanskih usluga nudi i različite integrirane proizvode poput poštanske štednje, komunikacije, logistike i financijskih usluga diljem Italije. U 2011. godini posao je kupio UniCredit MedioCredito Centrale za 136 milijuna (166 milijuna USD), a talijanska vlada je 2016. odobrila prodaju udjela do 40% u kompaniji. Generalni direktor i direktor tvrtke je Matteo Del Fante, a vrijednost njegove marke iznosi 4,8 milijardi dolara.
8. CN s vrijednošću od 4,4 milijarde dolara, CN je kanadska prometna tvrtka koja nudi integrirane usluge koje pokrivaju željezničke, intermodalne, transportne, špeditorske, skladištene i distribucijske usluge. CN ima oko 24 000 željeznica i godišnje prevozi robu vrijednu više od 250 milijardi dolara za niz poslovnih sektora, u rasponu od proizvodnih proizvoda do proizvedenih proizvoda do robe široke potrošnje, preko željezničke mreže od oko 20 000 ruta-milja koje pokrivaju Kanadu i srednju Ameriku.
9. Deutsche Post dio je Deutsche Post DHL grupe i vodeći je europski davatelj poštanskih usluga. Deutsche Post isporučuje poštu i pakete u Njemačkoj i širom svijeta te pruža usluge marketinga za dijalog i distribuciju tiska, kao i rješenja za korporativnu komunikaciju. Deutsche Post DHL Grupa zapošljava oko 510.000 zaposlenika u preko 220 zemalja i teritorija širom svijeta. Vrijednost marke, prema Brand Finance, iznosi 4,2 milijarde dolara.
10. CSX vodeći je dobavljač željezničkog prijevoza tereta sa sjedištem u Jacksonvilleu na Floridi. Kao željeznica, tvrtka posluje s oko 21 000 putnih kilometara pruge. Tvrtka je nastala 1981. godine spajanjem željeznica bivšeg Chessie System, Seaboard Coast Line Industries, zatim željezničkog sustava Seaboard 1986. Marka se trenutno vrednuje 4 milijarde dolara.[8]

3.2 Logističke tvrtke u Hrvatskoj

Republika Hrvatska ima 478 logističkih tvrtaka koje su navedene u tablici (Tablica 1) podijeljene po regijama i županijama. [9]

Najpoznatije i najveće u Zagrebu i zagrebačkoj županiji: [9]

- Intereuropa Grupa ima 17 podružnica u 10 zemalja i održava partnerske odnose u velikoj logističkoj mreži koja služi kao središte za komunikacije cestom, željeznicom, zrakom i morem, osobito diljem jugoistočne Europe. Grupa svojim kupcima nudi cijeli niz logističkih usluga brzo i sigurno. U pružanju svojih usluga grupa kombinira fleksibilnost i pouzdanost.
- Kuehne + Nagel pruža potpuna integrirana i inovativna logistička rješenja te pokriva sve elemente suvremenog transporta uključujući avionski, kamionski i pomorski prijevoz tereta. Kompletan logistički proces zaokružuju usluge carinjenja, skladištenja i distribucije robe, a dodatne usluge samo su dodatno jamstvo naše iznimno kvalitetne realizacije najsloženijih logističkih poduhvata.
- ZAGREBŠPED d.o.o. Zagreb, međunarodna špedicija, unutarnja i vanjska trgovina, posluje na području Republike Hrvatske dugi niz godina. Zahvaljujući tradiciji, iskustvu te stručnom i korektnom odnosu u poslovanju.

Tablica 1: Podjela tvrtki po županijama i regijama

Zapadna regija 113 tvrtki	Sjeverna regija 46 tvrtki	Južna regija 72 tvrtke	Istočna regija 30 tvrtki	Centralna regija 217 tvrtki
Istarska 37	Bjelovarsko- bilogorska 5	Dubrovačko- neretvanska 17	Brodsko- posavska 5	Karlovačka 9
Ličko-senjska 1	Koprivničko- križevačka 3	Šibensko- kninska 5	Osječko- baranjska 12	Sisačko- moslavačka 8
Primorko- goranska 7	Krapinsko- zagorska 6	Splitsko- dalmatinska 50	Požeško- slavonska 2	Zagreb I zagrebačka 200
	Međimurska 14		Virovitičko- podravska 1	
	Varaždinska 18		Vukovarsko- srijemska 10	

Izvor: <https://hr.kompass.com/a/agenti-spediteri/75780/>

4. VAŽNOST STATISTIKA MEĐUNARODNIH ROBNIH RAZMJENA

Republika Hrvatska se ubraja u gospodarskom smislu u skupinu malih država, a kada je riječ o njezinim resursima ona je srednje bogata država. Slijedom toga, nije teško pretpostaviti da međunarodno poslovanje, iznad svega izvoz robe i usluga na međunarodno tržište, predstavlja izuzetnu važnost za njen brži i snažniji gospodarski rast i razvoj. No, pri tome se ne smije izgubiti iz vida nekoliko otežavajućih okolnosti koje predstavljaju nedostatak hrvatskog gospodarstva kada je riječ o izvozu. [10]

Svaki poslovni subjekt mora razvijati svoju strategiju konkurentnosti na svjetskom tržištu temeljenu na vlastitim potencijalima koji predstavljaju dugoročnu komparativnu prednost, a samim time mora se osigurati povećanje dodane vrijednosti proizvoda i usluga. Izvozeći na međunarodno tržište, poslovni subjekti najbolje uče i stječu međunarodna iskustva koristeći različite modalitete međunarodnog marketinga [10]

Konkurentnost hrvatskog gospodarstva predstavlja jedan od najvažnijih preduvjeta vezanih uz međunarodnu razmjenu Republike Hrvatske, njen uspjeh i poziciju na međunarodnom tržištu. Slijedom toga, već dugi niz godina jedan od strateških ciljeva hrvatske gospodarske politike predstavlja jačanje ukupne konkurentnosti hrvatskog gospodarstva, a time i jačanje izvoza kao strateškog opredjeljenja. Izvoz ima izuzetnu važnost, i on se nesumnjivo ubraja među najznačajnije i najbrže rastuće aktivnosti čija je stopa rasta veća od proizvodnje u međunarodnoj ekonomiji. [10]

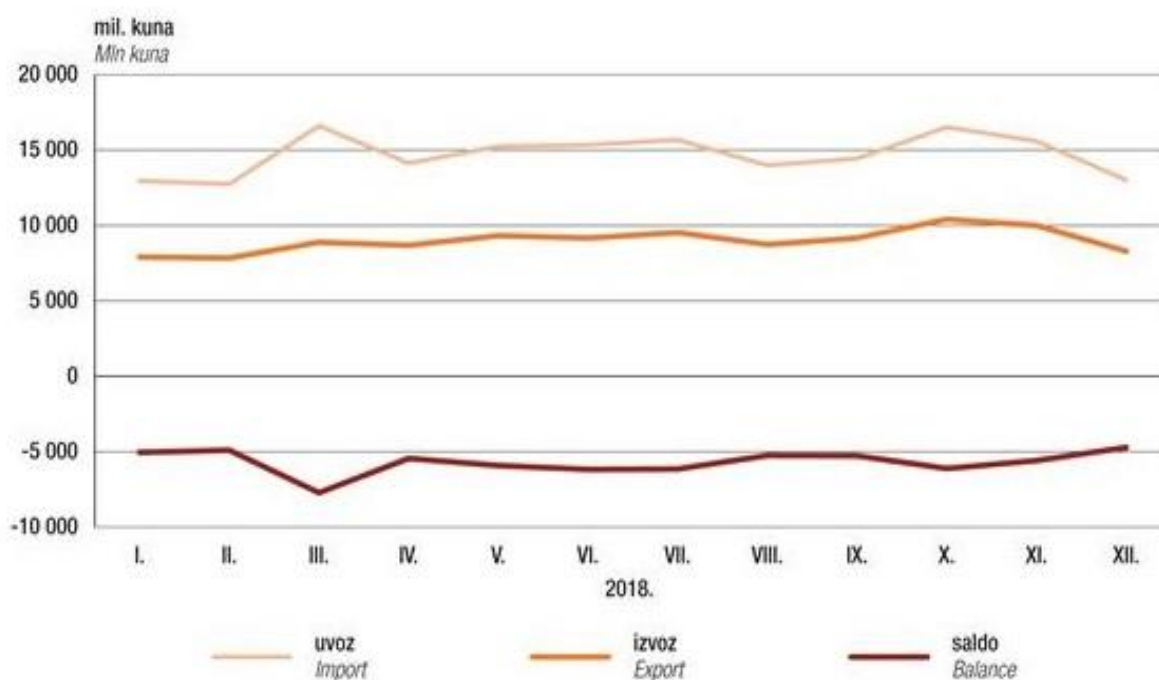
4.1. Robna razmjena Republike Hrvatske s inozemstvom u 2018.

Konačni podaci Državnog zavoda za statistiku o robnoj razmjeni s inozemstvom u 2018. i dalje pokazuju porast izvoza i uvoza Republike Hrvatske. Porast izvoza, uvoza i vanjskotrgovinskog deficita, dok je pokrivenost uvoza izvozom u padu. Prema konačnim podacima robne razmjene Republike Hrvatske s inozemstvom, u 2018. u usporedbi s 2017. zabilježen je daljnji porast izvoza i uvoza kao i vanjskotrgovinskog deficita te pad pokrivenosti uvoza izvozom. [11]

Ukupan izvoz Republike Hrvatske u 2018. iznosio je oko 108 milijardi kuna, što je u usporedbi s 2017. povećanje za oko 3 milijarde kuna, odnosno za oko 3%. Ukupan je uvoz

istodobno iznosio oko 176 milijardi kuna i povećao se za oko 13 milijardi kuna, odnosno veći je za oko 8% u usporedbi s 2017. [11]

Deficit robne razmjene s inozemstvom u 2018. iznosio je oko 68 milijardi kuna te je porastao za oko 16%, odnosno veći je za oko 10 milijardi kuna u odnosu na 2017. Zbog snažnijeg rasta uvoza u odnosu na izvoz pokrivenost uvoza izvozom iznosila je oko 61% u 2018. te je smanjena u odnosu na 2017., kad je iznosila 64%. [11]

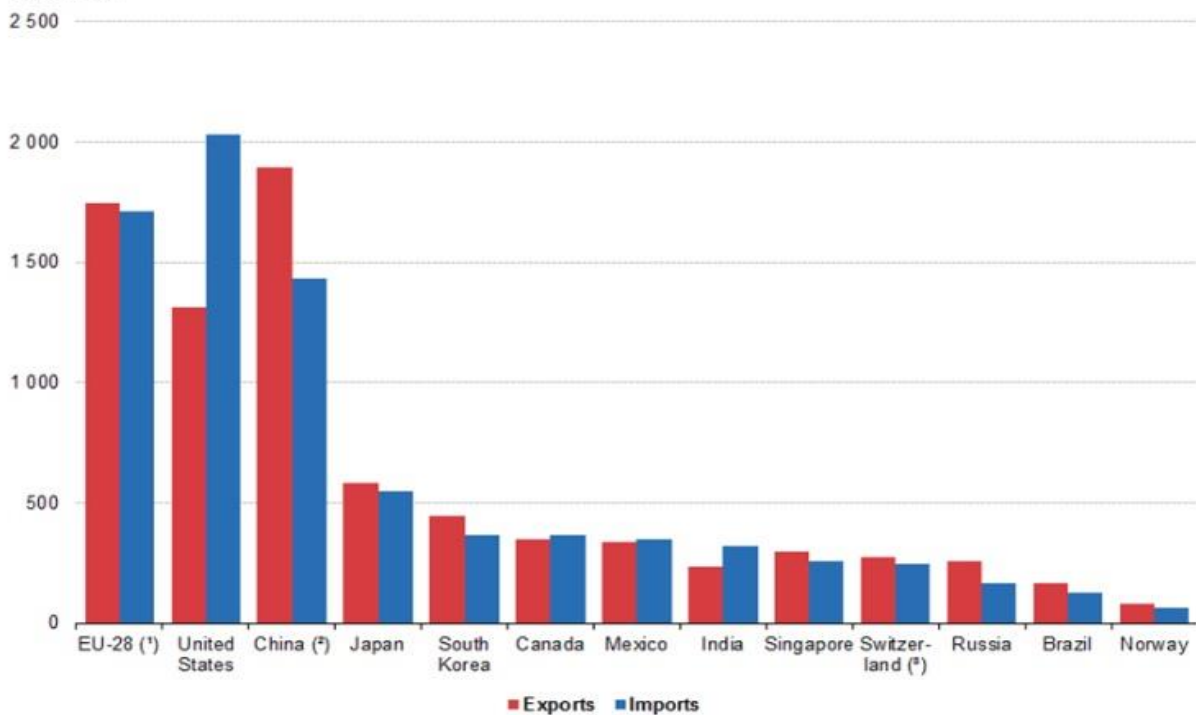

Slika 9: Robna razmjena s inozemstvom od siječnja 2018. do prosinca 2018.
Izvor: https://www.dzs.hr/Hrv_Eng/publication/2019/04-02-02_01_2019.htm

4.2. Glavni globalni igrači u međunarodnoj trgovini robom

Skupina država EU-28, Kina i Sjedinjene Države najveća su tri globalna igrača u međunarodnoj trgovini (slika 10) od 2004. kada je Kina pretekla Japan. Tijekom 2016. skupina država EU-28, Kina i Sjedinjene Američke Države zabilježila je približno jednaku ukupnu razinu trgovine robom (izvoz i uvoz): najviše je trgovine ostvario EU-28, u iznosu od 3 457 milijardi EUR (napominjemo da ta brojka ne uključuje trgovinu unutar EU-a), što je bilo 112 milijardi EUR više od Kine i 127 milijardi EUR iznad razine zabilježene u Sjedinjenim Američkim Državama; Japan je zabilježio četvrti po redu udio trgovine robom, 1 131 milijardu EUR. [12]

Main players for international trade in goods, 2016
(billion EUR)

Note: ranked on the sum of exports and imports.
 (*) External trade flows with extra EU-28.
 (**) Excluding Hong Kong.
 (***) Including Liechtenstein.
 Source: Eurostat (online data codes: ext_it_introle and ext_it_intercc)

eurostat

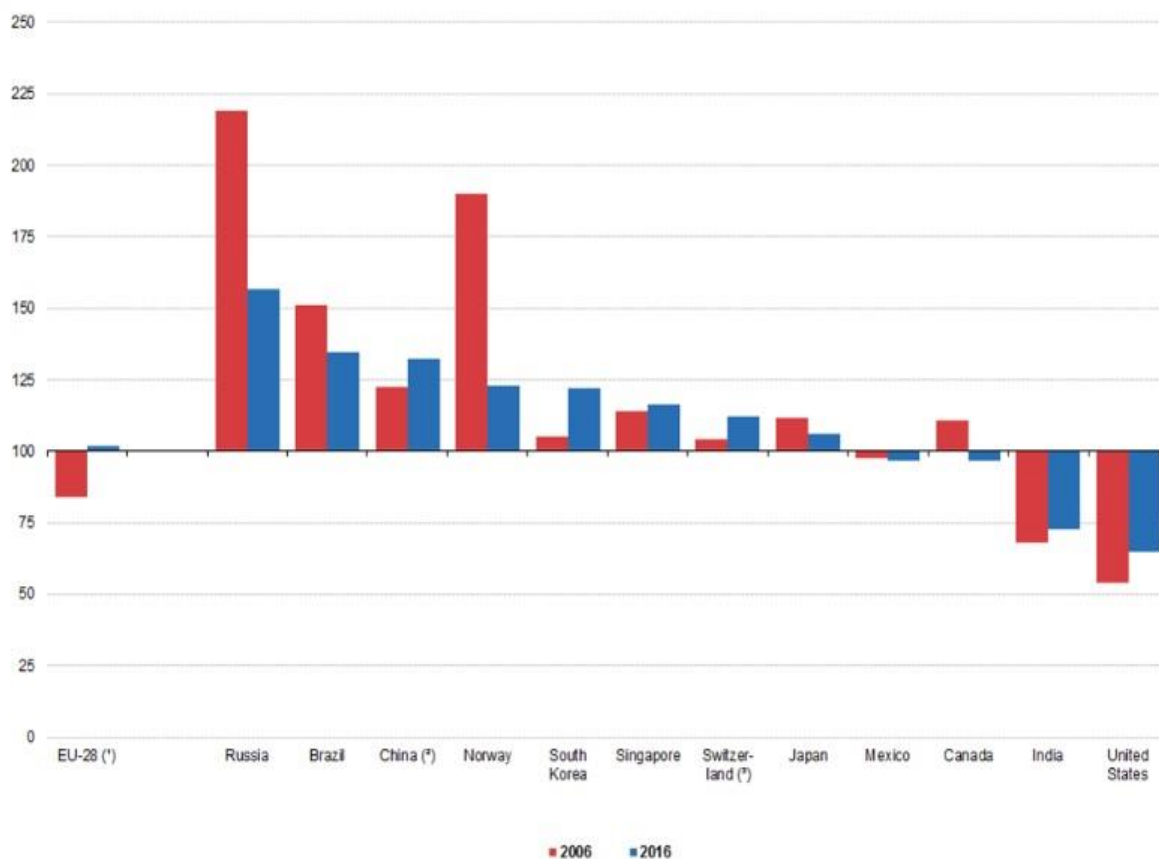
Slika 10: Glavni igrači za međunarodnu trgovinu robom 2016.godine(mlrd.EUR)

Izvor: [https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=File:Main_players_for_international_trade_in_goods,_2016_\(billion_EUR\)_YB18.png](https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=File:Main_players_for_international_trade_in_goods,_2016_(billion_EUR)_YB18.png)

U Rusiji, Brazilu i Kini (slika 11) odnos između izvoza i uvoza bio je 2016. posebno visok u korist izvoza, a u apsolutnim okvirima Kina i Rusija imale su najveći godišnji trgovinski višak od 2006. Sjedinjene Američke Države zabilježile su 2016. najveći deficit (slika 12), što je nastavak uzorka koji je bio vidan tijekom čitavog prethodnog desetljeća za koje su dostupni podaci. [12]

Cover ratio for international trade in goods, 2006 and 2016

(%)

(*) External trade flows with extra EU-28.

(*) Excluding Hong Kong.

(*) Including Liechtenstein.

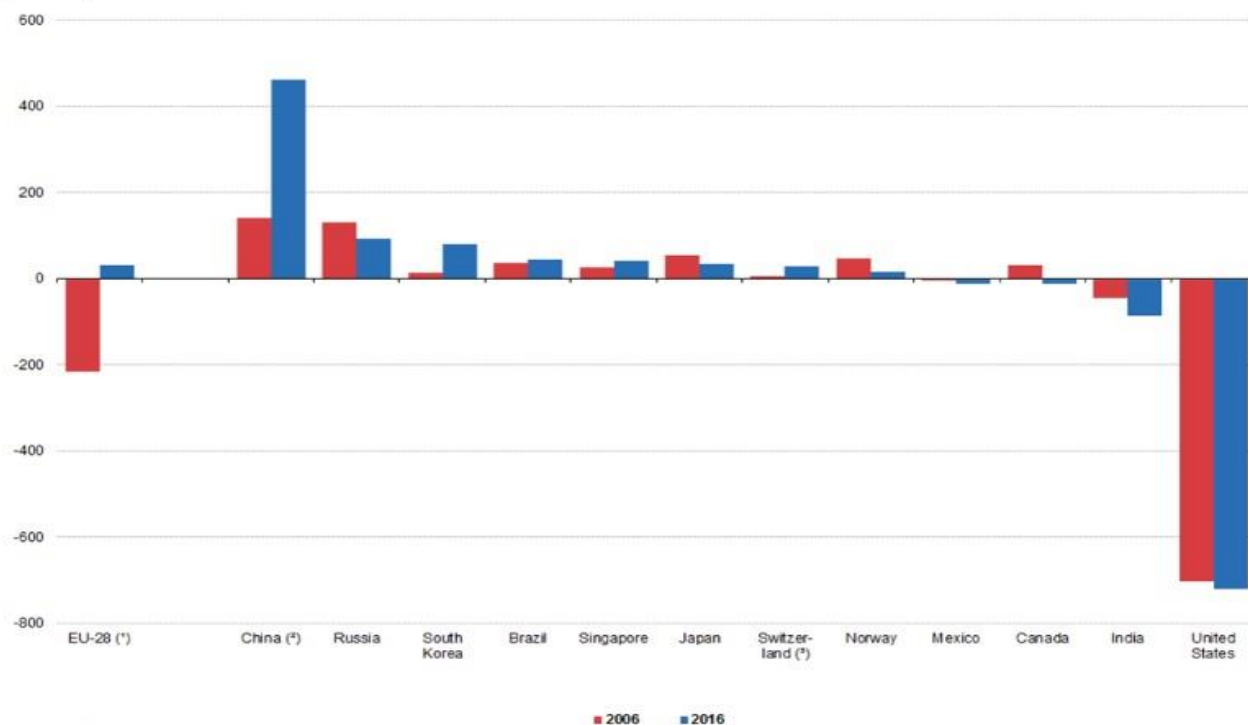
Source: Eurostat (online data code: ext_#_intstat)

eurostat

Slika 11: Omjer pokrivača za međunarodnu robnu razmjenu, 2006. i 2016. (%)

Izvor: [https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=File:Trade_balance_for_international_trade_in_goods,_2006_and_2016_\(billion_EUR\)_YB18.png](https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=File:Trade_balance_for_international_trade_in_goods,_2006_and_2016_(billion_EUR)_YB18.png)

Trade balance for international trade in goods, 2006 and 2016
(billion EUR)

(*) External trade flows with extra EU-28.

(*) Excluding Hong Kong.

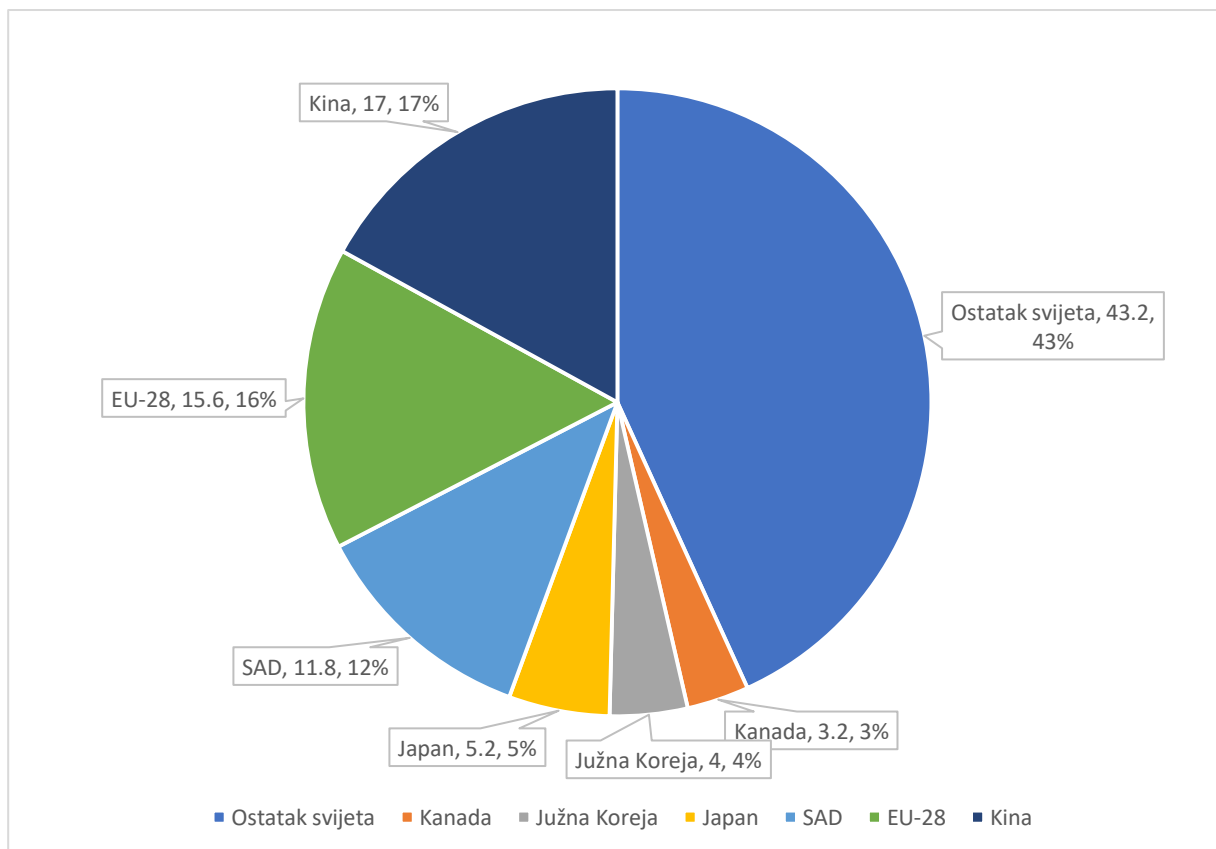
(*) Including Liechtenstein.

Source: Eurostat (online data codes: ext II, intrata and ext II, intrata)

eurostat

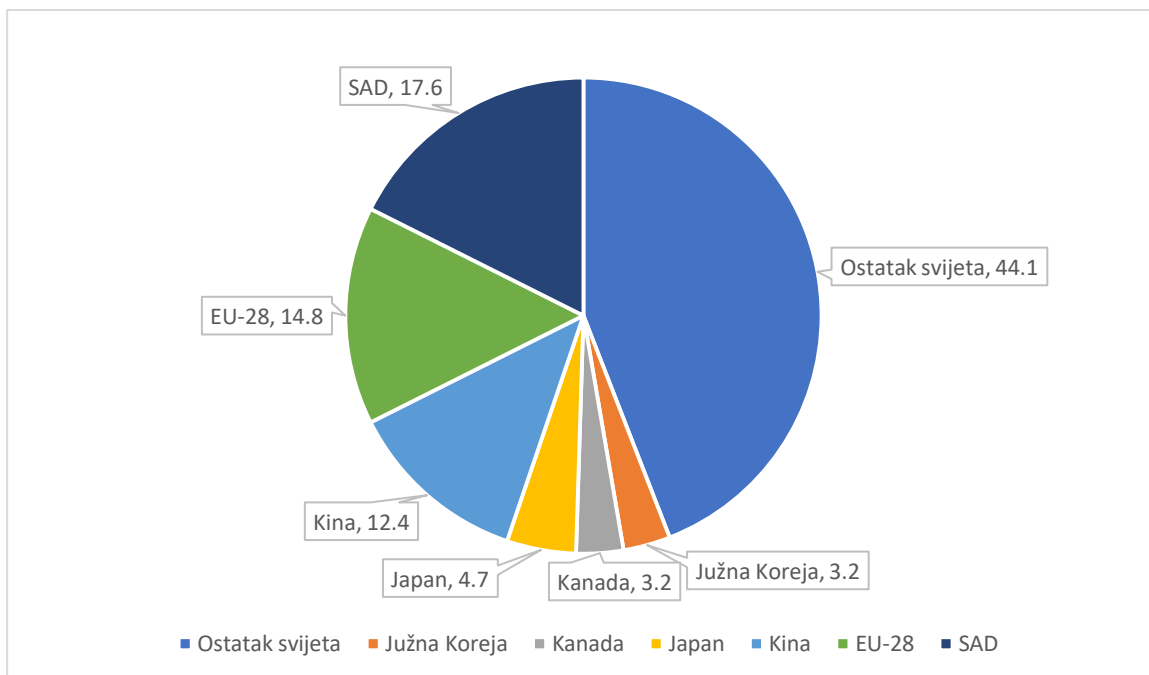
Slika 12: Trgovinska bilanca za međunarodnu robnu razmjenu, 2006. i 2016. (mlrd.EUR)
Izvor: [https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=File:Trade_balance_for_international_trade_in_goods,_2006_and_2016_\(billion_EUR\)_YB18.png](https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=File:Trade_balance_for_international_trade_in_goods,_2006_and_2016_(billion_EUR)_YB18.png)

Ako se promatra protok izvoza i uvoza, skupina država EU-28 imala je 2016. drugi najveći udio globalnog izvoza i uvoza robe (graf 1 i graf 2): izvoz robe EU-28 iznosio je 15,6 % ukupnog svjetskog izvoza i 2014. prvi ga je put od osnivanja EU-a pretekao izvoz iz Kine (16,1 % 2014., a 2016. povećao se na 17,0 %), ali i dalje je veći od izvoza Sjedinjenih Američkih Država (11,8 %). Sjedinjene Američke Države imale su veći udio svjetskog uvoza (17,6 %) i od EU-28 (14,8 %) i od Kine (12,4 %).[12]

Graf 1: Dionice na svjetskom tržištu izvoza roba, 2016. (% udjela u svjetskom izvozu)

Izvor: [https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=File:Trade_balance_for_international_trade_in_goods,_2006_and_2016_\(billion_EUR\)_YB18.png](https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=File:Trade_balance_for_international_trade_in_goods,_2006_and_2016_(billion_EUR)_YB18.png)

Graf 2: Dionice na svjetskom tržištu uvoza roba, 2016. (% udjela svjetskog uvoza)

Izvor:

[https://ec.europa.eu/eurostat/statisticsexplained/index.php?title=File:Shares_in_the_world_market_for_imports_of_goods,_2016_\(%25_share_of_world_imports\)_YB18.png](https://ec.europa.eu/eurostat/statisticsexplained/index.php?title=File:Shares_in_the_world_market_for_imports_of_goods,_2016_(%25_share_of_world_imports)_YB18.png)

5. INTRASTAT

Intrastat je sustav za prikupljanje statističkih podataka o robnoj razmjeni između država članica EU-a u kojem se podaci prikupljaju mjesečno na Intrastat obrascu, neposredno od izvještajnih jedinica. Metodologija sustava Intrastat u RH usklađena je s metodološkim smjernicama i preporukama Eurostata. [13]

Na temelju Uredbe (EZ) br. 638/2004 Europskog parlamenta i Vijeća, članak 2. (a) i (d) i članak 3., u sustav Intrastat potrebno je deklarirati statističke podatke o robi Unije koja je fizički otpremljena iz RH u druge države članice EU-a i statističke podatke o robi EU-a koja je fizički primljena iz drugih država članica EU-a u RH. [13]

Usluge (osim usluge oplemenjivanja) nisu predmet statistike robne razmjene unutar EU-a. Stoga se usluge (osim usluge oplemenjivanja) ne prijavljuju u Intrastat obrazac. [13]

Statistički podaci o robi prikupljeni sustavom Intrastat zajedno s podacima prikupljenima sustavom Extrastat ključna su komponenta za sastavljanje platne bilance RH i izračun bruto domaćeg proizvoda (BDP-a), a samim time pokazatelj su gospodarske uspješnosti i razvoja neke zemlje. [13]

Ukupnim statističkim podacima o robnoj razmjeni RH koriste se i druge nacionalne, ali i međunarodne institucije (Vlada RH, Hrvatska narodna banka (HNB), Europska komisija, Ujedinjeni narodi, Svjetska trgovinska organizacija, Međunarodni monetarni fond i OECD). Predmetni podaci važni su pri donošenju odluka vezanih za nacionalnu i europsku monetarnu i gospodarsku politiku, makroekonomske analize itd. Poslovni subjekti sa sjedištem u RH, ali i poslovni subjekti sa sjedištem u drugim državama (državama članicama EU-a i državama nečlanicama EU-a), koriste se službenim statističkim podacima o robnoj razmjeni RH radi analize tržišta i općenito, radi širenja poslovanja na nova tržišta. Detaljnim statističkim podacima o robnoj razmjeni RH koriste se i razne organizacije u RH, ali i izvan nje, znanstvenici, studenti i razne udruge za potrebe izrade različitih studija, istraživačkog rada i sl. Stoga je iznimno važno da podaci u Intrastatu budu točni, precizni, ažurni i pravodobni. [13]

U Intrastat obrascu prijavljuje se fizičko kretanje "robe Unije" iz RH u drugu državu članicu EU-a (tzv. Intrastat otprema) te fizičko kretanje "robe Unije" iz druge države članice EU-a u RH (tzv. Intrastat primitak). Pojam "roba" definiran je člankom 2. (a) Uredbe (EZ) br. 638/2004 Europskog parlamenta i Vijeća, dok je pojam "roba Unije" definiran člankom 2. (d)

Uredbe (EZ) br. 638/2004 Europskog parlamenta i Vijeća. Nadalje, carinsko zakonodavstvo Unije govori o tome kako sva roba ima jedan od sljedeća dva moguća statusa: carinski status "roba Unije" ili carinski status "roba koja nije roba Unije". [13]

- "Roba Unije" jest roba koja pripada bilo kojoj od sljedećih kategorija:
 - (a) Roba koja je u cijelosti dobivena na carinskom području Unije i ne sadržava robu koja je uvezena iz zemalja ili područja izvan carinskog područja Unije
 - (b) Roba koja je unesena u carinsko područje Unije iz zemalja ili područja izvan tog područja i koja je puštena u slobodan promet
 - (c) Roba dobivena ili proizvedena u carinskom području Unije ili isključivo iz robe iz točke (b) ili iz robe iz točaka (a) i (b)
- "Roba koja nije roba Unije" označuje svu robu osim "robe Unije" ili one robe koja je izgubila carinski status "robe Unije".

Fizičko kretanje "robe Unije" između država članica EU-a mora se deklarirati u sustav Intrastat početne i odredišne države članice EU-a (osim nekih tipova plovila i zrakoplova koji se evidentiraju u trenutku prijenosa ekonomskog vlasništva), pri čemu roba može biti: kupljena, prodana, isporučena besplatno, donirana, vraćena (povrat robe), zamijenjena, unajmljena (financijski i operativni leasing), posuđena, poslana/primljena na oplemenjivanje, poslana/primljena nakon oplemenjivanja, poslana/primljena na skladište (konsignacijsko, call-off, logističko itd.) s namjerom prodaje koja će tek uslijediti u budućnosti, roba nabavljena internetom (tzv. prodaja na daljinu), privremeno unesena/otpremljena roba itd. [13]

Fizičko kretanje "robe koja nije roba Unije" između država članica EU-a ili između jedne države članice EU-a i države nečlanice EU-a ne prijavljuje se u Intrastat. [13]

5.1 Nacionalno zakonodavstvo

Pravna osnova za provođenje Intrastata na nacionalnoj razini jesu Zakon o službenoj statistici (NN, br. 103/03., 75/09., 59/12. i 12/13. – pročišćeni tekst), Godišnji provedbeni plan statističkih aktivnosti Republike Hrvatske, Program statističkih aktivnosti Republike Hrvatske i Zakon o carinskoj službi (NN, br. 68/13., 30/14. i 115/16.) [13]

Tri su načina kako poslovni subjekti (rezidenti i nerezidenti koji imaju hrvatski PDV broj) postaju obveznici izvještavanja za Intrastat u RH putem: [13]

- samostalnih prijava

- dobrovoljnih prijava
- obveznih prijava u trenutku kada Državni zavod za statistiku i Carinska uprava utvrde da je poslovni subjekt prešao godišnji prag uključivanja u sustav Intrastat.

5.1.1 Samostalna prijava u sustav Intrastat – obveza za poslovne subjekte u RH

U skladu s EU-ovim i nacionalnim zakonskim okvirima, svi poslovni subjekti u RH (rezidenti i nerezidenti), koji obavljaju robnu razmjenu s drugim državama članicama EU-a i imaju hrvatski PDV broj, a prelaze godišnji prag uključivanja u Intrastat, obvezni su samostalno se prijaviti u sustav Intrastat RH. [13]

U sustav Intrastat potrebno se prijaviti u mjesecu prelaska godišnjeg Intrastat praga uključivanja za pojedini tok (primici ili otpreme) ili za oba toka (ako je u istome mjesecu prekoračen Intrastat prag i za primitke i za otpreme). Informacije o vrijednosti robne razmjene s državama članicama EU-a sadržane su u poslovnim knjigama i računovodstvenim evidencijama poslovnog subjekta (npr. komercijalni računi, pro-forma računi, skladišne primke, otpremnice, evidencija prodaje na daljinu itd.). [13]

Način prijave intrastat sustava:

- 1. Poslovni subjekt preuzima Obrazac za prijavu u Intrastat u Excel-formatu na internetskim stranicama Državnog zavoda za statistiku <http://www.dzs.hr/Hrv/intrastat/intrastat.htm>
- 2. Ispunjeni i pečatom ovjereni Obrazac za prijavu u Intrastat poslovni subjekt šalje Carinskoj upravi – Službi za Intrastat na e-adresu intrastat.prijava@carina.hr ili telefaksom na broj +385 (0) 42 234-215.
- 3. Nakon što Služba za Intrastat zaprimi ovjereni Obrazac za prijavu u Intrastat, na fizičku adresu poslovnog subjekta, Državni zavod za statistiku i Carinska uprava šalju Obavijest o obvezi izvještavanja Intrastata, koja sadržava sve potrebne informacije u vezi s obvezom izvještavanja (mjesec početka obveze, za koji se tok robe izvještava, rokovi, pravna osnova itd.).

Obveza dostavljanja podataka u sustav Intrastat traje sve dok izvještajna jedinica ne primi Obavijest o prestanku obveze izvještavanja Intrastata, koju Carinska uprava i Državni zavod za statistiku šalju elektroničkom poštom. [13]

5.1.2 Dobrovoljna prijava u sustav Intrastat – opcija za poslovne subjekte u RH

Poslovni subjekti u RH (rezidenti i nerezidenti), koji obavljaju robnu razmjenu s drugim državama članicama EU-a i imaju hrvatski PDV broj, ali ne prelaze godišnji prag uključivanja u Intrastat, mogu se dobrovoljno prijaviti u sustav Intrastat u RH i podnositi Intrastat obrasce. Dobrovoljne prijave najčešće koriste poslovni subjekti koji na godišnjoj razini imaju velike količine povrata robe, a prelaze godišnji prag uključivanja u Intrastat samo za jedan tok. U tom slučaju dobrovoljno izvještavanje za drugi tok robe (za koji nije prijeđen prag uključivanja) omogućuje poslovnim subjektima bolju kontrolu nad robom koja je predmet povrata te preciznu usporedbu internih poslovnih evidencija s poreznim i Intrastat podacima. [13]

Svi poslovni subjekti, obveznici PDV-a u RH koji obavljaju robnu razmjenu s drugim državama članicama EU-a, ali ne prelaze godišnji prag uključivanja, a istodobno smatraju da će im izvještavanje Intrastata pomoći u evidentiranju poslovnih transakcija, mogu se dobrovoljno prijaviti u sustav Intrastat za određeni trgovinski tok ili za oba trgovinska toka. [13]

5.1.3 Obvezna prijava u sustav Intrastat – obvezu utvrđuju Državni zavod za statistiku i Carinska uprava

Obvezu izvještavanja Intrastata poslovnim subjektima u RH utvrđuju Državni zavod za statistiku i Carinska uprava na dva načina: [13]

- jedanput na godinu – za postojeće obveznike Intrastata u RH, na temelju statističkih podataka o primicima u RH iz drugih država članica EU-a i otpremama robe iz RH u druge države članice EU-a, o kojima je poslovni subjekt izvještavao na Intrastat obrascima. Postojeći Intrastat podaci uspoređuju se s poreznim podacima o isporukama i stjecanjima, prijavljenima na PDV obrascima za prethodno obračunsko razdoblje (dvanaest mjeseci)
- tijekom kalendarske godine – za potencijalne nove obveznike Intrastata u RH Državni zavod za statistiku i Carinska uprava kontroliraju i analiziraju podatke koje poslovni subjekti prijavljuju u poreznim obrascima (obrazac PDV, obrazac PDV-S, obrazac ZP, obrazac INO PPO itd.). Ako se, prema poreznim podacima, utvrdi kako kumulativna

vrijednost robne razmjene poslovnog subjekta prelazi godišnju vrijednost praga uključivanja u sustav Intrastat, a poslovni subjekt propustio je samostalno se prijaviti u sustav Intrastat, u tom će slučaju Državni zavod za statistiku i Carinska uprava poslovnom subjektu utvrditi obvezu izvještavanja Intrastata, a poslovni subjekt bit će obvezan retroaktivno dostaviti podatke Intrastatu, počevši od mjeseca u kojem je njegova vrijednost robne razmjene prešla vrijednost praga uključivanja u Intrastat

Prijava u sustav Intrastat u slučaju kada Državni zavod za statistiku i Carinska uprava tijekom godine utvrđuju obvezu poslovnim subjektima: [13]

- 1. Na fizičku adresu poslovnog subjekta Državni zavod za statistiku i Carinska uprava šalju Obavijest o obvezi izvještavanja Intrastata, koja sadržava sve potrebne informacije u vezi s obvezom izvještavanja (mjesec početka obveze, tok robe za koji se izvještava, rokovi, pravni okvir itd.).
- 2. Poslovni subjekt preuzima Obrazac za prijavu u Intrastat u Excel-formatu na internetskim stranicama Državnog zavoda za statistiku <http://www.dzs.hr/Hrv/intrastat/intrastat.htm>
- 3. U roku od deset dana (od dana preuzimanja Obavijesti o obvezi izvještavanja Intrastata) poslovni subjekt obvezan je ispunjen i pečatom ovjeren Obrazac za prijavu u Intrastat dostaviti Carinskoj upravi – Službi za Intrastat na e-adresu intrastat.prijava@carina.hr ili telefaksom na broj +385 (0) 42 234-215.

Obveza dostavljanja podataka u sustav Intrastat traje sve dok izvještajna jedinica ne primi Obavijest o prestanku obveze izvještavanja Intrastata, koju Carinska uprava i Državni zavod za statistiku šalju elektroničkom poštom. [13]

5.2 Europsko zakonodavstvo

Pravna osnova za provođenje istraživanja Intrastat u RH jest europsko zakonodavstvo za statistiku robne razmjene između država članica EU-a. Europske uredbe sadržavaju metodološka pravila za prikupljanje statističkih podataka, određivanje pragova uključivanja u Intrastat te postupanja kod specifičnih kretanja roba. Europske uredbe imaju nadnacionalnu važnost, stoga se primjenjuju u svim državama članicama EU-a: [13]

1. Uredba (EZ) br. 638/2004 Europskog parlamenta i Vijeća od 31. ožujka 2004. o statistici Zajednice u vezi s robnom razmjenom između država članica i o stavljanju Uredbe Vijeća (EEZ) br. 3330/91 izvan snage (SL L 102, 7. 4. 2004.)
 - Uredba (EZ) br. 222/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. ožujka 2009. o izmjeni Uredbe (EZ) br. 638/2004 o statistici Zajednice u vezi s robnom razmjenom između država članica (SL L 87, 31. 3. 2009.)
 - Uredba (EU) br. 659/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014. o izmjeni Uredbe (EZ) br. 638/2004 o statistici Zajednice u vezi s robnom razmjenom između država članica u vezi s dodjelom delegiranih i provedbenih ovlasti Komisiji radi donošenja određenih mjera, priopćavanjem informacija od strane carinske uprave, razmjenom povjerljivih podataka između država članica i definicijom statističke vrijednosti (SL L 189, 27. 6. 2014.)
2. Uredba Komisije (EZ) br. 1982/2004 od 18. studenoga 2004. o provedbi Uredbe (EZ) br. 638/2004 Europskog parlamenta i Vijeća o statistici Zajednice u vezi s robnom razmjenom između država članica i o stavljanju Uredbi Komisije (EZ) br. 1901/2000 i (EEZ) br. 3590/92 (SL L 343, 19. 11. 2004.) Dopune:
 - Uredba Komisije (EZ) br. 1915/2005 od 24. studenoga 2005. o izmjeni Uredbe (EZ) br. 1982/2004 u pogledu pojednostavljenog unosa količina i podataka o posebnom kretanju robe (SL L 307, 25. 11. 2005.)
 - Uredba Komisije (EU) br. 91/2010 od 2. veljače 2010. o izmjeni Uredbe (EZ) br. 1982/2004 o provedbi Uredbe (EZ) br. 638/2004 Europskog parlamenta i Vijeća o statistici Zajednice u vezi s robnom razmjenom između država članica, u pogledu popisa robe izuzete iz statistike, dostavljanja informacija od strane porezne uprave i ocjene kakvoće (SL L 31, 3. 2. 2010.)
 - Uredba Komisije (EU) br. 96/2010 od 4. veljače 2010. o izmjeni Uredbe (EZ) br. 1982/2004 o provedbi Uredbe (EZ) br. 638/2004 Europskog parlamenta i Vijeća o statistici Zajednice u vezi s robnom razmjenom između država članica, u pogledu praga pojednostavljenja, trgovine po obilježjima poduzeća, posebne robe i kretanja robe te vrste transakcijskih šifri (SL L 34, 5. 2. 2010.)
 - Uredba Komisije (EU) br. 1093/2013 od 4. studenoga 2013., kojom se dopunjuje Uredba (EZ) br. 1982/2004 za provedbu Uredbe (EZ) br. 638/2004 Europskog parlamenta i Vijeća o statistici Zajednice vezano za pojednostavljenje Intrastat sustava i prikupljanja Intrastat podataka (SL L 294, 6. 11. 2013.)

3. Uredba Komisije (EU) br. 1106/2012 od 27. studenoga 2012. o provedbi Uredbe (EZ) br. 471/2009 Europskog parlamenta i Vijeća o statistici Zajednice u vezi s vanjskom trgovinom sa zemljama nečlanicama, u pogledu ažuriranja nomenklature država i područja (SL L 328, 28. 11. 2012.)
4. Provedbena uredba Komisije (EU) br. 2018/1602 od 11. listopada 2018. o izmjeni Priloga I. Uredbe Vijeća (EEZ) br. 2658/87 o tarifnoj i statističkoj nomenklaturi i o Zajedničkoj carinskoj tarifi (SL L 273, 31. 10. 2018.).

5.3 Intrastat obrazac

Intrastat obrazac jest elektronički obrazac u formatu .xml, koji izvještajne jedinice mjesečno dostavljaju u sustav Intrastat. XML (.xml). Format Intrastat obrasca dobije se tako da se generira iz Excel (.xls) formata. Izvještajne jedinice mogu generirati .xml format iz Intrastat obrasca u Excel-formatu (.xls) – riječ je o Excelu posebno izrađenog za potrebe Intrastata, koji se besplatno može preuzeti na internetskim stranicama Državnog zavoda za statistiku <http://www.dzs.hr/Hrv/intrastat/intrastat.htm> pod rubrikom Tehničke upute, iz korisničke aplikacije koju poslovni subjekt koristi u svom radu te iz informacijskog sustava poslovnog subjekta. [13]

Intrastat obrazac u Excel-formatu sastoji se od sljedećih dvaju dijelova odnosno od dvaju radnih listova u Excelu: [14]

- Osnovni podaci – ovdje se upisuju osnovni podaci o izvještajnoj jedinici, vrsti Intrastat obrasca, kalendarskome mjesecu za koji se obrazac podnosi i o eventualnom deklarantu. Podaci sa zaglavlja referentni su za sve stavke (koje se upisuju u drugi radni list u Excelu) koje se odnose na određeno razdoblje i na tok izvještavanja.
- Stavke – ovdje se upisuju podaci o robi koja je predmet razmjene s drugim državama članicama EU-a.

Temelj za ispunjavanje Intrastat obrasca jest računovodstvena dokumentacija i inventurni zapisi kao što su: [14]

- računi o kupnji ili prodaji
- skladišna primka/izdatnica (otpremnica)
- prijevozni dokumenti
- ugovori (npr. Ugovor o kupoprodaji, Ugovor o oplemenjivanju itd.)

- pismene narudžbe
- ostala dokumentacija koja sadržava podatke o robi.

DRŽAVNI ZAVOD ZA STATISTIKU REPUBLIKE HRVATSKE

OBRAZAC ZA PRIJAVU U INTRASTAT

1. Osnovni podaci o poslovnom subjektu:

OIB: _____
 Naziv: _____
 Adresa: (ulica i broj, naselje) _____
 Poštanski broj: (broj i naziv pošte) _____

Odgovorna osoba za INTRASTAT u poslovnom subjektu

- ime i prezime: _____
 - OIB/broj putovnice*: _____
 - adresa prebivališta: (ulica i broj, naselje, broj i naziv pošte) _____
 - telefon: _____
 - telefaks: _____
 - e-pošta: _____

* Broj putovnice unose strani državljani koji nemaju OIB.

2. Podaci o osobama za kontakt za INTRASTAT:

a) Za primitke:

Osoba za kontakt 1

- ime i prezime: _____
 - telefon: _____
 - telefaks: _____
 - e-pošta: _____

Osoba za kontakt 2

- ime i prezime: _____
 - telefon: _____
 - telefaks: _____
 - e-pošta: _____

Označite ako su gore navedene osobe istodobno i osobe za kontakt za ot

b) Za otpreme*:

Osoba za kontakt 1

- ime i prezime: _____
 - telefon: _____
 - telefaks: _____
 - e-pošta: _____

Osoba za kontakt 2

- ime i prezime: _____
 - telefon: _____
 - telefaks: _____
 - e-pošta: _____

* Polje b) nije potrebno ispunjavati ako ste označili polje za potvrdu.

3. Način na koji poslovni subjekt dostavlja INTRASTAT izvještaje*:

- izvještava sam
 - izvještava preko deklaranta

* Ako djelomično izvještava sam, a djelomično preko deklaranta, označite oba polja za potvrdu.

Slika 13: Intrastat obrazac 1.dio
 Izvor: Izradio autor

4. Osnovni podaci o deklarantu (ispuniti samo ako ste angažirali deklaranta za INTRASTAT):

OIB*: _____
 Naziv: _____
 Adresa: (ulica i broj, naselje) _____
 Poštanski broj: (broj i naziv pošte) _____
 Zemlja: _____

* Ako je riječ o deklarantu sa sjedištem izvan Republike Hrvatske, treba upisati EORI broj.

5. Napomene i drugi podaci:

Mjesto i datum: _____
 Pečat i potpis odgovorne osobe: _____

Molimo vas da ispunjeni obrazac vratite u roku od 10 dana od primitka Obavijesti o obvezi izvještavanja za INTRASTAT na adresu:

Carinska uprava
 Zrinsko-Frankopanska 9
 40000 Čakovec

telefaksom na broj (042) 234-215

ili elektroničkom poštom na Intrastat.prijava@carina.hr

Obrazac u elektroničkom obliku možete pronaći na adresi <http://www.dzs.hr/Hrv/intrastat/intrastat.htm>

ijed vam zahvaljujemo na ispunjenome i vraćenom obrascu te vas srdačno pozdrav

Ako imate dodatnih pitanja u vezi s izvještavanjem, molimo vas da se javite Carinskoj upravi elektroničkom poštom na adresu Intrastat.helpdesk@carina.hr, telefonom na broj (042) 234-

Podaci o osobama za kontakt – deklarantima:

Osoba za kontakt za primitke

- ime i prezime: _____
 - telefon: _____
 - telefaks: _____
 - e-pošta: _____

Označite ako je gore navedena osoba istodobno i osoba za kontakt za otpreme

Osoba za kontakt za otpreme*

- ime i prezime: _____
 - telefon: _____
 - telefaks: _____
 - e-pošta: _____

* Nije potrebno ispunjavati ako ste označili polje za potvrdu.

Slika 14: Intrastat obrazac 2.dio
 Izvor: Izradio autor

5.4 Razdoblje izvještavanja i rokovi za dostavu Intrastat obrasca

Razdoblje izvještavanja propisano je člankom 6. Uredbe (EU) br. 659/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014: [13]

- kalendarski mjesec otpreme ili dostave robe
- kalendarski mjesec tijekom kojega nastaje oporezivi događaj za robu Unije za koju nastupa obveza obračuna PDV-a kod stjecanja ili isporuke unutar Unije
- kalendarski mjesec tijekom kojega carinarnica prihvaća deklaraciju, u slučaju kada se carinska deklaracija koristi kao izvor podataka.

Eurostat u svojim smjernicama detaljnije objašnjava pojam razdoblje izvještavanja za potrebe službene statistike, pri čemu su obuhvaćeni svi slučajevi podnošenja Intrastat obrazaca: [13]

- kalendarski mjesec unutar kojeg je realizirana fizička otprema/fizički primitak dobara
Riječ je o kalendarskome mjesecu unutar kojeg su dobra fizički ušla u/fizički napustila teritorij izvještajne države članice. Obvezno se primjenjuje za svu robu koja nije predmet kupoprodaje (osim plovila, zrakoplova i sukcesivnih pošiljki dobara), a opcionalno za robu koja je predmet kupoprodaje.
- kalendarski mjesec unutar kojeg nastaje obveza obračuna PDV-a
Riječ je o kalendarskome mjesecu za koji se roba prijavljuje u poreznim obrascima. Primjenjuje se opcionalno (ako nije korištena opcija (A)) za robu koja je predmet kupoprodaje, što znači da se u istome kalendarskome mjesecu ista roba prijavljuje i u poreznim obrascima i u Intrastat obrascu. Preduvjet: zadovoljeni uvjeti iz članaka 29. – 31. Zakona o PDV-u.
- kalendarski mjesec tijekom kojeg je carinska administracija zaprimila (prihvatila) carinsku deklaraciju. Primjenjuje se za robu koja je predmet carinskog postupanja.
- za plovila i zrakoplove – kalendarski mjesec unutar kojeg dolazi do prijenosa ekonomskog vlasništva nad robom
- za sukcesivne pošiljke – kalendarski mjesec unutar kojeg je primljena/otpremljena posljednja pošiljka
- kod operativnog leasinga – kalendarski mjesec u kojem je roba fizički primljena iz EU u RH ili fizički otpremljena iz RH u EU (na početku sklapanja ugovora ako je predviđeno trajanje ugovora dulje od dvije godine) ili kalendarski mjesec u kojem postaje očito da će roba ostati u drugoj državi članici EU-a dulje od dvije godine.

Intrastat obrazac mora se podnijeti elektroničkim putem u razdoblju između 1. i 15.-og dana u mjesecu koji slijedi nakon mjeseca za koji se Intrastat obrazac ispunjava. Ako je 15. dan u mjesecu neradni dan, rok za dostavu posljednji jest radni dan prije 15.-og. [13]

Tablica 2: Rokovi za dostavu Intrastat obrazaca u 2019 za RH

Razdoblje izvještanja	Rok za dostavu
Siječanj	15.veljače 2019.
Veljača	15.ožujka 2019.
Ožujak	15.travnja 2019.
Travanj	15.svibnja 2019.
Svibanj	14.lipnja 2019.
Lipanj	15.srpnja 2019.
Srpanj	14.kolovoza 2019.
Kolovoz	13.rujna 2019.
Rujan	15.listopada 2019.
Listopad	15.studenog 2019.
Studen	13.prosinca 2019.
Prosinac	15.siječnja 2020.

Izvor:

<https://www.dzs.hr/Hrv/intrastat/guide/Upute%20za%20izvjestajne%20jedinice%202019.pdf>

6. ANALIZA PRIMJENE INTRASTAT SUSTAVA IZMEĐU ČLANICA EUROPSKE UNIJE

Svaka zemlja članica uspostavlja godišnju graničnu vrijednost ispod koje tvrtka ne mora podnositi Intrastat obrasce. Pragovi izvještavanja razlikuju se od zemlje do zemlje i unutar jedne zemlje mogu biti različiti za otpreme (izvoz) i dolaske (uvoz). Za zemlje eurozone osim Italije, pragovi za 2013. prosječno su 316.000 i 422.000 eura za dolaske (uvoz), odnosno otpreme (izvoz). Kako je utvrđeno Uredbom (EZ) br. 222/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. ožujka 2009., trenutni su pragovi namijenjeni pokrivanju 97% otpreme i 95% dolaska. Ova uredba povisila je pragove sa svrhom smanjenja statističkog, a samim tim i financijskog opterećenja za male subjekte. Prema Memorandumu EU-a iz 2013. godine, povećani pragovi su smanjili broj poduzeća koja izvještavaju za jednu trećinu i uštedjeli su 134 milijuna eura. [14]

Italija je jedina zemlja EU-a koja nije postavila nikakve pragove tako da svi subjekti (osim samo novih, mladih poduzetnika u olakšanom poreznom režimu) moraju podnijeti Intrastat obrasce. [14]

6.1. Pragovi uključivanja za zemlje članice EU

Svaka zemlja članice mora utvrditi vlastite nacionalne pragove koji se zasebno primjenjuju na uvoz i izvoz unutar EU na godišnjoj osnovi. Prilikom postavljanja svojih pragova, države članice moraju osigurati najmanje 97% svojih pragova unutar vrijednosti izvoza u EU i 93% vrijednosti uvoza unutar EU. [15]

U tablici su prikazani pragovi uključivanja u intrastat sustav za zemlje članice EU za 2018.godinu: [15]

Tablica 3: Pragovi uključivanja u intrastat sustav za članice EU

Država	Prag uključivanja		Pokrivenost trgovine	
	Uvoz unutar EU	Izvoz unutar EU	Uvoz unutar EU	Izvoz unutar EU
Belgija	1.500,000 €	1.000,000 €	93,00%	97,00%
Bugarska	219,856 €	132,936 €	94,07%	97,90%
Češka Republika	320,000 €	320,000 €	97,39%	98,60%
Danska	833,000 €	631,000 €	93,41%	97,19%
Njemačka	800,000 €	500,000 €	n.a.	n.a.
Estonija	230,000 €	130,000 €	94,50%	97,30%
Irska	500,000 €	635,000 €	96,50%	98,80%
Grčka	150,000 €	90,000 €	95,00%	98,00%
Španjolska	400,000 €	400,000 €	95,00%	97,00%
Francuska	460,000 €	460,000 €	n.a.	n.a.
Hrvatska	252,000 €	133,333 €	94,24%	97,85%
Italija	800,000 €	400,000 €	93,00%	97,00%
Cipar	130,000 €	55,000 €	95,30%	97,80%
Latvija	200,000 €	100,000 €	94,00%	98,00%
Litva	250,000 €	150,000 €	93,00%	97,00%
Luksemburg	200,000 €	150,000 €	97,00%	97,00%
Mađarska	555,000 €	325,000 €	93,00%	97,00%
Malta	0,700 €	0,700 €	99,00%	99,00%
Nizozemska	1.000,000 €	1.200,000 €	95,00%	98,00%
Austrija	750,000 €	750,000 €	93,00%	97,00%
Poljska	688,000 €	458,000 €	93,90%	97,10%
Portugal	350,000 €	250,000 €	93,00%	97,00%
Rumunjska	195,746 €	195,746 €	95,00%	97,00%
Slovenija	140,000 €	220,000 €	96,97%	97,67%
Slovačka	200,000 €	400,000 €	96,40%	97,70%
Finska	550,000 €	500,000 €	93,00%	97,00%
Švedska	940,000 €	470,000 €	93,00%	97,00%
Ujedinjeno Kraljstvo	1.711,645 €	285,274 €	93,00%	97,00%

Izvor: <https://ec.europa.eu/eurostat/documents/3859598/8512202/KS-07-17-102-EN-N.pdf/736c4a50-c240-4144-b087-4fa6aece8ee0>

6.2. Neobavezni varijabilni prag

Kako bi se smanjio teret koji se nameće davateljima statističkih informacija, državno tijelo za statistiku potiču definiranje izborne varijable pragova samo iznad kojih su davatelji statističkih informacija obavezni pružiti dodatne informacije o varijablama. Primjena ovog praga ovisi o pravilima uspostavljenima od strane države članice EU. [15]

Tablica 4: Neobvezni (izborni) varijabilni pragovi primijenjeni u 2017. godini

Država	Izborni varijabilni prag	
	Uvoz unutar EU	Izvoz unutar EU
Belgija	25.000,000 €	25.000,000 €
Bugarska	2.863,235 €	5.982,115 €
Češka Republika		
Danska		
Njemačka	38.000,000 €	46.000,000 €
Estonija	5.500,000 €	6.000,000 €
Irska	5.000,000 €	34.000,000 €
Grčka		
Španjolska	6.000,000 €	6.000,000 €
Francuska		
Hrvatska	225,000 €	100,000 €
Italija	20.000,000 €	20.000,000 €
Cipar	1.850,000 €	5.800,000 €
Latvija	2.500,000 €	4.000,000 €
Litva	3.000,000 €	6.000,000 €
Luksemburg	4.000,000 €	8.000,000 €
Mađarska	16.207,981 €	45.382,346 €
Malta		
Nizozemska		
Austrija	12.000,000 €	12.000,000 €
Poljska	10.005,000 €	18.106,100 €
Portugal	5.000,000 €	6.500,000 €
Rumunjska	2.267,574 €	4.535,147 €
Slovenija	4.000,000 €	9.000,000 €
Slovačka		
Finska		
Švedska		
Ujedinjeno Kraljstvo		

Izvor: <https://ec.europa.eu/eurostat/documents/3859598/8512202/KS-07-17-102-EN-N.pdf/736c4a50-c240-4144-b087-4fa6aece8ee0>

6.3. Prag pojednostavljenja

Primjena praga pojednostavljenja definiranog u članku 10. stavku 5. Uredbe (EZ) br. 638/2004 nije izborna. Omogućuje trgovcima čija je godišnja vrijednost trgovine iznad praga izuzeća, ali ispod praga pojednostavljenja, za pružanje samo ograničenog skupa podataka ili upotrebe pojednostavljeni koda robe. Država članica ima mogućnost izbora vrste koje provodi pojednostavljenje: [15]

- a. izuzeće trgovaca od davanja podataka o količini robe
- b. izuzeće trgovaca od pružanja informacija o prirodi transakcije
- c. mogućnost prijavljivanja najviše 10 relevantnih kombiniranih nomenklatura (CN) pod brojanja i pregrupiranja ostalih proizvoda prema državi članici pod šifrom 9950 00 00.

Trgovina, o kojoj izvještavaju ovi davatelji statističkih informacija, može pokriti najviše 6% ukupne trgovine. [15]

Tijekom godina uporaba ove mjere pojednostavljenja je očigledno opadala. Za vrijeme dok su bile četiri članice primjenjivale u 2010.godini, samo jedna ih je koristila od 2013. godine: [15]

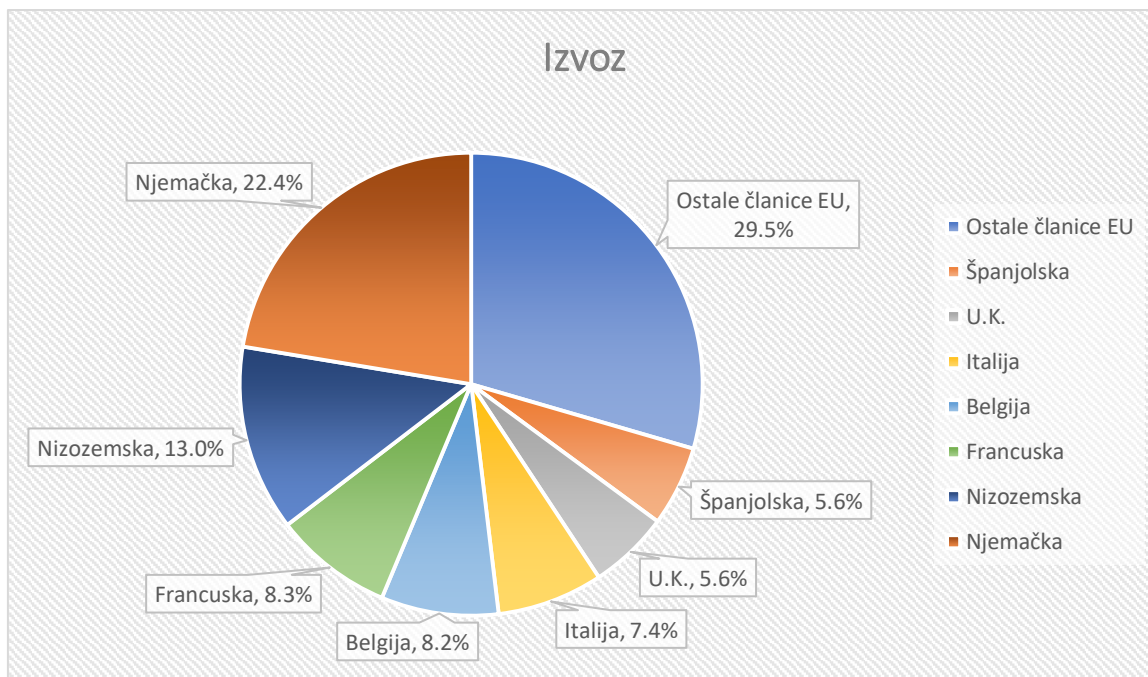
Tablica 5: Pragovi pojednostavljenja primijenjeni u 2017. godini

Država	Uvoz unutar EU	Izvoz unutar EU	Primijenjena vrsta pojednostavljenja
Luksemburg	375,000 €	375,000 €	a), b), c)

Izvor: <https://ec.europa.eu/eurostat/documents/3859598/8512202/KS-07-17-102-EN-N.pdf/736c4a50-c240-4144-b087-4fa6aece8ee0>

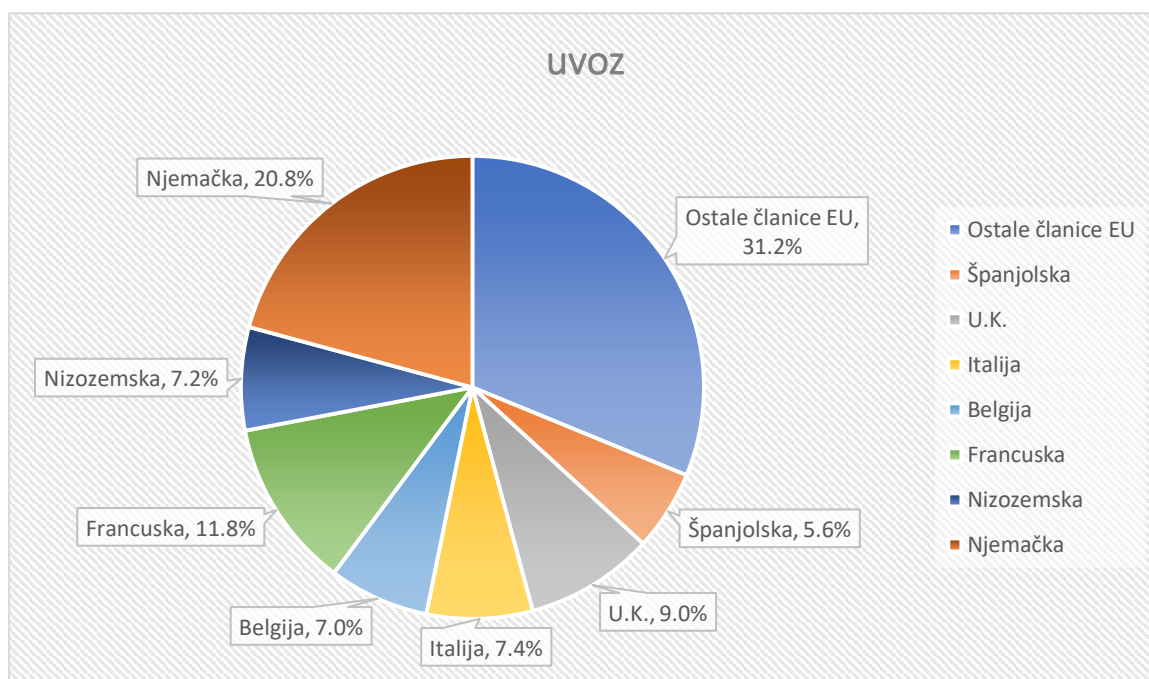
6.4. Statistika robne razmjene između članica EU

U pogledu trgovine izvan EU-28, Njemačka je 2017. imala i najveći udio trgovine unutar EU-28 s udjelom od 22,4 % u izvozu robe iz EU-28 u druge države članice i malo više od petine (20,8 %) uvoza u EU-28 iz drugih država članica (slika 17). Nizozemska (13,0 %) bila je jedina druga država članica koja je pridonijela više od jedne desetine izvoza unutar EU-a, što je ponovno posljedica učinka Rotterdama, a Francuska (11,8 %) i Ujedinjeno Kraljevstvo (9,0 %) pridonijele su približno desetinu uvoza unutar EU-28. [12]

Graf 3: Robna razmjena unutar EU-28, 2017. (% udjela u izvozu EU)

Izvor: [https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=File:Intra_EU-28_trade_in_goods,_2017_\(%25_share_of_EU-28_exports_and_imports\)_YB18.png](https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=File:Intra_EU-28_trade_in_goods,_2017_(%25_share_of_EU-28_exports_and_imports)_YB18.png)

Graf 4: Robna razmjena unutar EU-28, 2017. (% udjela u uvozu EU)

Izvor: [https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=File:Intra_EU-28_trade_in_goods,_2017_\(%25_share_of_EU-28_exports_and_imports\)_YB18.png](https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=File:Intra_EU-28_trade_in_goods,_2017_(%25_share_of_EU-28_exports_and_imports)_YB18.png)

Vrijednost trgovine robom među državama članicama EU-a (trgovina unutar EU-a) iznosila je 2017. – u izvozu —3 347 milijardi EUR. To je 78 % više od zabilježene razine

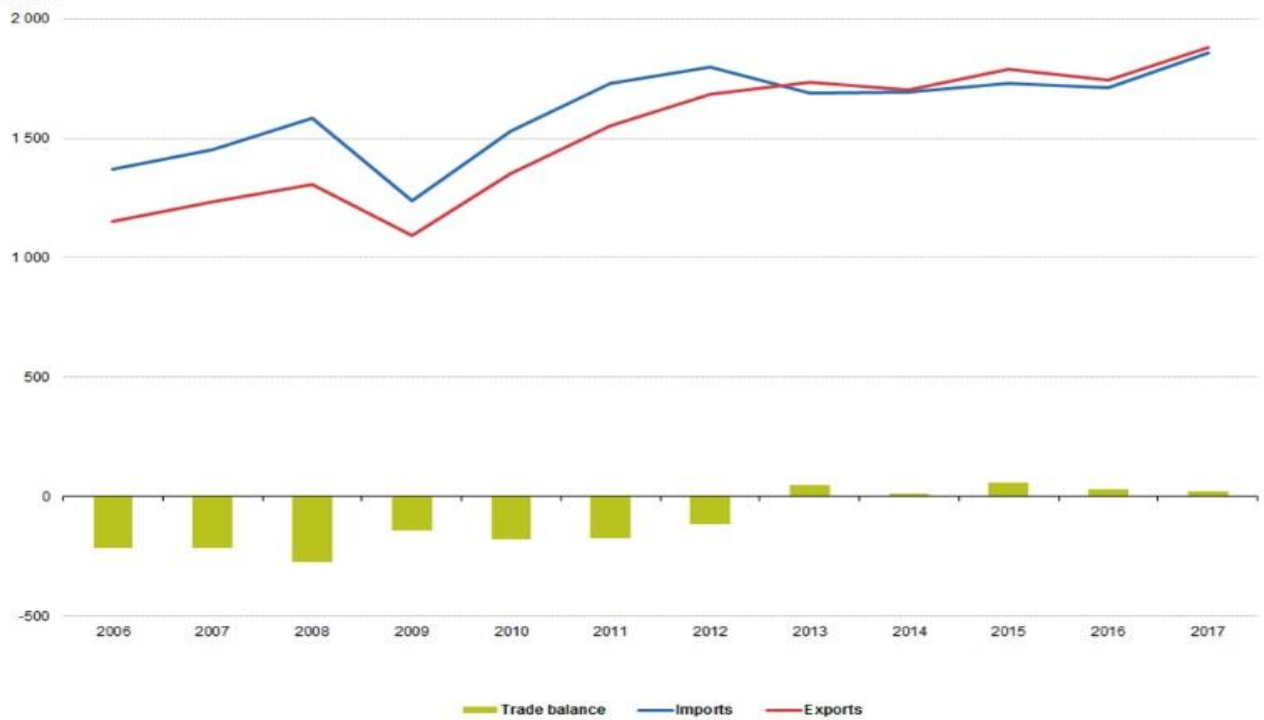
izvoza iz skupine država EU-28 u države nečlanice u koji je iznosio 1 879 milijardi EUR (trgovina izvan EU-a). Trgovina unutar EU-28 — ponovno mjerena izvozom — povećala se od 2016. do 2017. za 7,4 % u cijeloj skupini zemalja EU-28. Dvoznamenkasti rast izvoza od 2016. do 2017. zabilježen je u Finskoj (16,7 %), Sloveniji (14,8 %), Litvi (12,2 %), Poljskoj (11,9 %), Bugarskoj (10,8 %), Hrvatskoj (10,7 %), Nizozemskoj (10,6 %) i Rumunjskoj (10,2 %), a samo je u Latviji (-18,3 %) i Mađarskoj (-0,6 %) zabilježen pad izvoza unutar EU-a. Dvoznamenkasti rast uvoza zabilježen je u Litvi (15,1 %), Poljskoj (13,1 %), Latviji (12,8 %), Sloveniji (12,8 %), Hrvatskoj (11,7 %), Bugarskoj (11,2 %), Finskoj (10,7 %), Portugalu (10,3 %) i Rumunjskoj (10,2 %), a samo je u Malti uvoz pao za 1,0 %. [12]

6.5. Trgovina robom izvan EU-a

Vrijednost međunarodne trgovine robom skupine država EU-28 s ostatkom svijeta 2017. godine (zbroy izvoza i uvoza izvan EU-a) iznosila je 3 735 milijardi EUR (slika 18). Uvoz i izvoz bili su viši u odnosu na 2016., a rast izvoza (134 milijarde EUR) bio je nešto manji od rasta uvoza (143 milijarde EUR). Uslijed toga trgovinski višak skupine država EU-28 ostao je pozitivan, ali se od 2016. do 2017. smanjio s 32 milijarde EUR na 23 milijarde EUR. Nakon naglog pada izvoza i uvoza 2009. izvoz država EU-28 povećao se za 58,7 % u razdoblju od četiri godine i 2013. je dosegao rekordnu razinu od 1 737 milijardi EUR. Od 2013. do 2016. izvoz je ostao relativno stabilan, ali 2017. povećao se za 7,7 % u usporedbi sa 2016. Uvoz je pratio otprilike isti obrazac kao izvoz, ali je povećanje sa 2016. na 2017. bilo je čak nešto više, 8,4 %. Od 2013. nadalje skupina država EU-28 imala je mali ali stalan trgovinski suficit. [12]

Development of international trade in goods, EU-28, 2006-2017

(billion EUR)

Slika 15: Razvoj robne razmjene s inozemstvom, EU-28, 2006.-2017. (mlrd EUR)

Izvor: [https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=File:Development_of_international_trade_in_goods,_EU28,_2006-2017_\(billion_EUR\)_YB18.png](https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=File:Development_of_international_trade_in_goods,_EU28,_2006-2017_(billion_EUR)_YB18.png)

7. ZAKLJUČAK

Špedicija je složen dinamički sustav međusobno povezanih raznih faktora. Otprema robe u unutarnjoj razmjeni te u međunarodnoj razmjeni je vrlo složen posao. Najbitniji posao je izbor najpovoljnijeg i najjeftinijeg puta, a za taj posao je potrebno poznavati velik broj podataka o kojima će ovisiti izbor ekonomičnog puta transporta robe. U transportu robe od mjesta proizvodnje do mjesta potrošnje, tj. na putu od prodavatelja do kupca, sudjeluje čitav niz osoba koje obavljaju određene usluge, čije poslovanje je potrebno poznavati. Da bi dospjela do odredišta, robu je često potrebno prevesti kombinirano, npr. željeznicom, riječnim brodom, morem, cestom ili zrakom te u tijeku prijevoza izvršiti razne manipulacije robom.

Ulaskom u Europsku uniju mnoge kompanije očekuju bolje poslovne uvjete, rast poslovanja. Unatoč tome, većina špeditera je ulaskom u Europsku uniju ostala bez posla jer se granice brišu, tj. Hrvatska ulazi u carinsku uniju sa ostalim zemljama Europske unije, pa samim time špediteri ostaju bez jednog dijela svojega poslovanja. Republika Hrvatska u gospodarskom smislu ubraja se u skupinu malih država, a kada je riječ o njezinim resursima ona je srednje bogata država. Zbog toga se pretpostavlja da će međunarodno poslovanje biti izuzetno važno za njen brži i snažniji gospodarski rast i razvoj.

Intrastat je sustav za prikupljanje statističkih podataka o robnoj razmjeni između država članica EU-a u kojem se podaci prikupljaju mjesečno na Intrastat obrascu, neposredno od izvještajnih jedinica. Metodologija sustava Intrastat u RH usklađena je s metodološkim smjernicama i preporukama Eurostata.

Ukupnim statističkim podacima o robnoj razmjeni RH koriste se i druge nacionalne, ali i međunarodne institucije. Ti podaci važni su za donošenje odluka vezanih za nacionalnu i europsku monetarnu i gospodarsku politiku, makroekonomske analize itd. Poslovni subjekti sa sjedištem u RH, ali i poslovni subjekti sa sjedištem u drugim državama (državama članicama EU-a i državama nečlanicama EU-a), koriste se službenim statističkim podacima o robnoj razmjeni RH radi analize tržišta i općenito, radi širenja poslovanja na nova tržišta. Svaka zemlja članica uspostavlja godišnju graničnu vrijednost ispod koje tvrtka ne mora podnositi Intrastat obrasce. Pragovi izvješćivanja razlikuju se od države do države i unutar jedne države mogu biti različiti za otpreme (izvoz) i dolaske (uvoz). Za zemlje eurozone osim Italije, pragovi za 2013. prosječno su 316.000 i 422.000 eura za dolaske (uvoz), odnosno otpreme (izvoz). Italija je jedina zemlja EU-a koja nije postavila nikakve pragove tako da svi subjekti (osim samo novih, mladih poduzetnika u olakšanom poreznom režimu) moraju

podnijeti Intrastat obrasce. Svaka zemlja članice mora utvrditi vlastite nacionalne pragove koji se zasebno primjenjuju na uvoz i izvoz unutar EU na godišnjoj osnovi. U pogledu trgovine izvan EU-28, Njemačka je 2017. imala najveći udio trgovine u druge države članice i malo više od petine uvoza u EU-28 iz drugih država članica. Nizozemska je bila jedina druga država članica koja je pridonijela više od jedne desetine izvoza unutar EU-a, što je ponovno posljedica učinka Rotterdama, a Francuska i Ujedinjeno Kraljevstvo pridonijeli su približno desetinu uvoza unutar EU-28. Konačni podaci Državnog zavoda za statistiku o robnoj razmjeni s inozemstvom u 2018. i dalje pokazuju porast izvoza i uvoza Republike Hrvatske. Porast izvoza, uvoza i vanjskotrgovinskog deficita, dok je pokrivenost uvoza izvozom u padu.

Uslijed toga trgovinski višak skupine država EU-28 ostao je pozitivan, ali se od 2016. do 2017. smanjio s za gotovo 10 milijardi eura. Nakon naglog pada izvoza i uvoza 2009. izvoz država EU-28 povećao se u razdoblju od četiri godine i 2013. je dosegnuo rekordnu razinu od 1.7 milijardi eura. Od 2013. do 2016. izvoz je ostao relativno stabilan, ali 2017. povećao se za preko 7% u usporedbi sa 2016. Uvoz je pratio otprilike isti obrazac kao izvoz. Od 2013. pa nadalje skupina država EU-28 imala je mali, ali stalan trgovinski suficit.

LITERATURA

- [1] J. Bendeković, Z. Aržek: Transport i osiguranje, Mikrorad, Zagreb, 2008.
- [2]URL:https://moodle.srce.hr/2018-2019/pluginfile.php/2240356/mod_resource/content/1/01_Osnovni%20pojmovi%20u%20spe-diterskom%20poslovanju.pdf (srpanj 2019.)
- [3]URL:<https://moodle.srce.hr/2018-2019/mod/resource/view.php?id=775235&redirect=1> (srpanj 2019.)
- [4]URL:https://moodle.srce.hr/2018-2019/pluginfile.php/2466625/mod_resource/content/1/14_Specijalni%20poslovi.pdf(srpanj 2019.)
- [5]URL: <https://www.prometna-zona.com/fiata/> (srpanj 2019.)
- [6]URL:https://moodle.srce.hr/2018-2019/pluginfile.php/2240358/mod_resource/content/1/03_INCOTERMS_2010.pdf(srpanj 2019.)
- [7]URL:<http://www.poslovni.hr/domace-kompanije/ulazak-u-europsku-uniju-pomest-ce-speditere-190274>(srpanj 2019.)
- [8]URL: <https://www.supplychaindigital.com/logistics/top-10-worlds-largest-logistics-brands> (kolovoz 2019.)
- [9]URL: <https://hr.kompass.com/a/agenti-spediteri/75780/> (kolovoz 2019.)
- [10]URL: <https://hrcak.srce.hr/78941> (srpanj 2019.)
- [11]URL: https://www.dzs.hr/Hrv_Eng/publication/2019/04-02-02_01_2019.htm (srpanj 2019.)
- [12]URL:https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=International_trade_in_goods/hr(srpanj 2019.)
- [13]URL:<https://www.dzs.hr/Hrv/intrastat/guide/Upute%20za%20izvjestajne%20jedinice%202019.pdf> (srpanj 2019.)
- [14]URL: <https://en.wikipedia.org/wiki/Intrastat> (kolovoz 2019.)

[15]URL: <https://ec.europa.eu/eurostat/documents/3859598/8512202/KS-07-17-102-EN-N.pdf/736c4a50-c240-4144-b087-4fa6aece8ee0> (kolovoz 2019.)

POPIS SLIKA

Slika 1: Neopoziva špediterska potvrda	8
Slika 2: špediterska transportna potvrda.....	9
Slika 3: teretnica za intermodalni prijevoz	10
Slika 4: teretni list za multimodalni prijevoz.....	11
Slika 5: špediterska skladišna potvrda.....	12
Slika 6: potvrda pošiljatelja o prijevozu opasne robe.....	13
Slika 7: potvrda pošiljatelja o težini tereta u intermodalnom prijevozu.....	14
Slika 8: špediterske upute	15
Slika 9: Robna razmjena s inozemstvom od siječnja 2018. do prosinca 2018.	26
Slika 10: Glavni igrači za međunarodnu trgovinu robom 2016.godine(mlrd.EUR)	27
Slika 11: Omjer pokrića za međunarodnu robnu razmjenu, 2006. i 2016. (%)	28
Slika 12: Trgovinska bilanca za međunarodnu robnu razmjenu, 2006. i 2016. (mlrd.EUR) ...	29
Slika 16: Intrastat obrazac 1.dio	39
Slika 17: Intrastat obrazac 2.dio	39
Slika 18: Razvoj robne razmjene s inozemstvom, EU-28, 2006.-2017. (mlrd EUR)	49

POPIS TABLICA

Tablica 1: Podjela tvrtki po zupanjama i regijama.....	24
Tablica 2: Rokovi za dostavu Intrastat obrazaca u 2019	41
Tablica 3: Pragovi uključivanja u intrastat sustav za članice EU	44
Tablica 4: Neobvezni varijabilni pragovi primijenjeni u 2017. godini	45
Tablica 5: Pragovi pojednostavljenja primijenjeni u 2017. godini	46

POPIS GRAFOVA

Graf 1: Dionice na svjetskom tržištu izvoza roba, 2016. (% udjela u svjetskom izvozu)	30
Graf 2: Dionice na svjetskom tržištu uvoza roba, 2016. (% udjela svjetskog uvoza).....	31
Graf 3: Robna razmjena unutar EU-28, 2017. (% udjela u izvozu EU).....	47
Graf 4: Robna razmjena unutar EU-28, 2017. (% udjela u uvozu EU).....	47

Sveučilište u Zagrebu
Fakultet prometnih znanosti
10000 Zagreb
Vukelićeva 4

IZJAVA O AKADEMSKOJ ČESTITOSTI I SUGLASNOST

Izjavljujem i svojim potpisom potvrđujem kako je ovaj _____ završni rad

isključivo rezultat mog vlastitog rada koji se temelji na mojim istraživanjima i oslanja se na objavljenu literaturu što pokazuju korištene bilješke i bibliografija.

Izjavljujem kako nijedan dio rada nije napisan na nedozvoljen način, niti je prepisan iz necitiranog rada, te nijedan dio rada ne krši bilo čija autorska prava.

Izjavljujem također, kako nijedan dio rada nije iskorišten za bilo koji drugi rad u bilo kojoj drugoj visokoškolskoj, znanstvenoj ili obrazovnoj ustanovi.

Svojim potpisom potvrđujem i dajem suglasnost za javnu objavu _____ završnog rada
pod naslovom KOMPARATIVNA ANALIZA INTRASTAT SUSTAVA IZMEĐU ČLANICA EU

na internetskim stranicama i repozitoriju Fakulteta prometnih znanosti, Digitalnom akademskom repozitoriju (DAR) pri Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu.

U Zagrebu, 4.9.2019 _____

Student/ica:

Krisina Paulić

(potpis)